

**JIHOČESKÁ UNIVERZITA
V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH**

Ekonomická fakulta

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

2014

Eliška Šillerová

Ekonomická
fakulta
Faculty
of Economics

Jihočeská univerzita
v Českých Budějovicích
University of South Bohemia
in České Budějovice

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích
Ekonomická fakulta
Katedra účetnictví a financí

Bakalářská práce

Zhodnocení finanční situace konkrétního podniku

Vypracovala: Eliška Šillerová
Vedoucí práce: Ing. Martin Maršík, Ph.D.
České Budějovice 2014

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Eliška ŠILLEROVÁ**
Osobní číslo: **E11154**
Studijní program: **B6208 Ekonomika a management**
Studijní obor: **Účetnictví a finanční řízení podniku**
Název tématu: **Zhodnocení finanční situace konkrétního podniku**
Zadávací katedra: **Katedra účetnictví a financí**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

Cíl práce:

Na základě údajů z účetních výkazů navrhnout metodiku vhodnou k posouzení finanční situace konkrétního podniku. Vytvořenou metodiku prakticky aplikovat, získané údaje vyhodnotit s ohledem na další rozvoj podniku.

Rámcová osnova:

1. Finanční analýza, její význam pro rozhodování, metodické postupy a používané metody analýzy.
2. Návrh vlastní metodiky vhodné k analýze konkrétního podniku.
3. Vlastní provedení analýzy. Vyjádření ukazatelů rentability, aktivity, zadluženosti, likvidity, popř. ukazatelů tržní hodnoty.
4. Vyhodnocení získaných výsledků, posouzení ekonomické situace daného podniku.
5. Návrh konkrétních opatření.

Rozsah grafických prací:

Rozsah pracovní zprávy: 40 - 50 stran

Forma zpracování bakalářské práce: tištěná/elektronická

Seznam odborné literatury:

1. Blaha, Z., Jindřichovská, I. Jak posoudit finanční zdraví firmy. Praha: Management Press, 2006. 195 s. ISBN 80-7261-145-3
2. Grünwald, R., Holečková, J. Finanční analýza a plánování. Praha: VŠE, 2002. 184 s. ISBN 80-245-0422-7
3. Grünwald, R. Analýza finanční důvěryhodnosti podniku. Praha: Ekopress, 2001. 76 s. ISBN 80-86119-47-5
4. Jindřichovská, I., Blaha, Z. Podnikové finance. Praha: Management Press, 2001. 316 s. ISBN 80-7261-025-2
5. Marek, P. Studijní průvodce financemi podniku. Praha: Ekopress, 2006, 634 s. ISBN 978-80-86929-49-1
6. Neumaierová, I., Neumaier, I. Výkonnost a tržní hodnota firmy. Praha: Grada, 2002. 215 s. ISBN 80-247-0125-1
7. Valach, J. Investiční rozhodování a dlouhodobé financování. Praha: Ekopress, 2006. 465 s. ISBN 80-86929-01-9

Vedoucí bakalářské práce:

Ing. Martin Maršík, Ph.D.

Katedra účetnictví a financí

Datum zadání bakalářské práce:

1. března 2013

Termín odevzdání bakalářské práce:

15. dubna 2014

doc. Ing. Ladislav Rolínek, Ph.D.

děkan

JIHOČESKÁ UNIVERZITA
V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH
EKONOMICKÁ FAKULTA
Studentská 13 (1)
370 05 České Budějovice

doc. Ing. Milan Jílek, Ph.D.

vedoucí katedry

V Českých Budějovicích dne 1. března 2013

Prohlášení

Prohlašuji, že svoji bakalářskou práci jsem vypracovala samostatně pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce, a to v nezkrácené podobě elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejich internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

V Českých Budějovicích dne 21. 4. 2014

.....
Eliška Šillerová

Poděkování

Tímto děkuji vedoucímu práce, Ing. Martinu Maršíkovi, Ph.D., za odborné vedení a poskytnutí cenných rad a informací při zpracování mé bakalářské práce.

Dále děkuji společnosti Dopravní podnik města České Budějovice, a. s. za poskytnutí podkladů a informací nezbytných pro úspěšné zpracování této bakalářské práce.

Obsah

1 Úvod	3
2 Charakteristika finanční analýzy	4
2.1 Úloha finanční analýzy	4
2.2 Srovnávací báze	5
2.3 Uživatelé finanční analýzy	6
2.3.1 Interní uživatelé	6
2.3.2 Externí uživatelé.....	7
2.4 Zdroje informací	8
2.4.1 Účetní závěrka	8
2.4.2 Rozvaha (balance)	9
2.4.3 Výkaz zisku a ztráty.....	11
2.4.4 Přehled o peněžních tocích	12
3 Techniky a metody finanční analýzy	13
3.1 Analýza absolutních ukazatelů.....	15
3.1.1 Analýza rozvahy.....	15
3.1.2 Analýza výkazu zisku a ztráty.....	16
3.2 Analýza rozdílových ukazatelů	16
3.2.1 Čistý pracovní kapitál.....	16
3.2.2 Čisté pohotové prostředky.....	17
3.2.3 Čistý peněžně-pohledávkový fond	17
3.3 Analýza poměrových ukazatelů	18
3.3.1 Ukazatele likvidity.....	18
3.3.2 Ukazatele rentability.....	20
3.3.3 Ukazatele zadluženosti.....	22
3.3.4 Ukazatele aktivity.....	24
3.3.5 Ukazatele tržní hodnoty	26
3.4 Analýza soustav ukazatelů	28
3.4.1 Pyramidové soustavy ukazatelů	28
3.4.2 Bonitní a bankrotní modely.....	30
4 Metodika práce	32

5	Charakteristika sledovaného podniku	38
6	Finanční analýza Dopravního podniku města České Budějovice, a. s. ...	40
6.1	Analýza absolutních ukazatelů	40
6.2	Rozdílové ukazatele.....	48
6.3	Poměrové ukazatele.....	49
6.3.1	<i>Ukazatele likvidity</i>	49
6.3.2	<i>Ukazatele rentability</i>	52
6.3.3	<i>Ukazatele zadluženosti</i>	55
6.3.4	<i>Ukazatele aktivity</i>	59
6.4	Úhrada prokazatelné ztráty.....	62
6.5	Závěrečné porovnání se souborem srovnávaných podniků.....	63
6.5.1	<i>Porovnání výkazu zisků a ztrát</i>	63
6.5.2	<i>Porovnání rozvahy</i>	64
7	Závěr.....	65
8	Summary	68
9	Přehled použité literatury.....	69
10	Seznam tabulek, grafů a schémat	70
11	Seznam příloh	72

1 Úvod

Jako téma mé bakalářské práce jsem zvolila zhodnocení finanční situace konkrétního podniku z toho důvodu, že je to nejen velice zajímavé, ale v dnešní době velmi důležité, aktuální a v mnohém zcela zásadní téma, a to nejen pro běžné ekonomické subjekty. V praxi je pro každý malý, střední i velký podnik nejdůležitější věcí být prosperující. V dnešní době plné krachů, likvidací, konkurzů, fúzí a akvizic, kdy je mnoho zejména menších a středních podniků vytlačováno nadnárodními společnostmi, je důležité zabývat se podrobně finančním řízením podniku a všechny, byť sebemenší, finanční problémy podchytit včas. Stejně tak důležité jako vyhnout se problémům je determinovat silné stránky podniku, na kterých bude do budoucna stavět. Finanční analýza, kterou společnost hodnotí svou finanční situaci, je nezbytnou součástí rozhodovacího procesu nejen těchto společností, ale i bank, akcionářů, potenciálních investorů, zákazníků a dalších mnoha subjektů.

V úvodu *teoretické části* práce bude charakterizována finanční analýza jako taková a bude vysvětleno komu a k čemu slouží. Dále bude popsáno, z jakých zdrojů jsou čerpány informace nezbytné k jejímu provádění a tyto zdroje (výkazy) budou zároveň stručně charakterizovány. Poté budou objasněny techniky a metody využívané ve finanční analýze. Poslední a nejdelší úsek teoretické části práce je věnován samotným ukazatelům finanční analýzy. Jedná se zde o různé absolutní, rozdílové a poměrové ukazatele, které jsou jednotlivě vysvětleny i s používanými vzorci.

Další část bakalářské práce představuje *metodika práce*, podle které se bude samotná finanční analýza vybraného podniku provádět. Budou zde znovu stručně popsány jednotlivé ukazatele včetně způsobu jejich výpočtu i s odkazy na příslušné zdroje, odkud budou jednotlivé číselné údaje ve vzorcích čerpány, například odpovídající řádky rozvahy nebo výkazu zisku a ztráty. *Praktická část* bakalářské práce je věnována nejprve stručné charakteristice sledovaného podniku a poté již výpočtu vybraných ukazatelů popsaných v metodice práce. Hodnoty těchto ukazatelů budou vypočítány za 6 let, a to mezi roky 2007 a 2012. Hodnoty některých ukazatelů budou zároveň porovnávány s hodnotami souboru pěti srovnatelných dopravních podniků.

V *závěru* bakalářské práce bude na základě vyhotovené finanční analýzy zhodnocena celková finanční situace daného podniku a budou navržena určitá opatření, která by mohla vést ke zlepšení této situace.

2 Charakteristika finanční analýzy

V teorii i praxi se vyskytuje celá řada definic finanční analýzy. Obecně ji lze charakterizovat jako soubor činností, jejichž hlavním cílem je stanovit a posoudit finanční situaci podniku. Závěry a poznatky finanční analýzy slouží jak pro strategické plánování a rozhodování v podniku, tak jako zdroj informací pro věřitele, vlastníky, investory, atd. Pro přijímání finančních rozhodnutí podniku je velmi důležité znát finanční zdraví firmy, ve kterém nejde pouze o současný stav, ale o srovnání vývoje v čase, srovnání s hodnotami v oboru, popř. srovnání přímo s konkurenční společností. (Kislingerová, 2007)

Finanční zdraví podniku vyjadřuje odolnost podniku vůči interním a externím rizikům a závisí na výkonnosti daného podniku. (Grünwald, Holečková, 2009)

Finanční analýza reprezentuje ohodnocení minulosti, současnosti i doporučení vhodných řešení do budoucnosti. Jedním z jejích mnoha cílů je identifikovat silné a slabé stránky a podle nich posuzovat to, co podnikové finance v budoucnu vydrží a co si podnik bude moci dovolit. Nejde tedy jen o hodnocení jevů z uplynulých období, ale také o prognózu finanční situace podniku v budoucnosti. (Holečková, 2008)

V praxi mnoho zejména menších podniků zastává názor, že provádět finanční analýzu není nezbytně nutné a pro finanční rozhodování postačují data získaná z účetnictví a účetních výkazů. Pro rozhodování finančních manažerů však tato data nemají dostatečnou vypovídací schopnost. Neposkytují totiž úplný a podrobný obraz o celkovém hospodaření podniku, o jeho silných a slabých stránkách nebo o finančním zdraví podniku. Čísla z výkazů dávají manažerům při rozhodování praktický význam a smysl až při porovnání s ostatními číselnými údaji. Z toho vyplývá, že pro manažery spočívá hlavní přínos a význam finanční analýzy v porovnávání jednotlivých ukazatelů v čase nebo prostoru. (Kislingerová, 2007)

2.1 Úloha finanční analýzy

Valach (1999) považuje za účel a smysl finanční analýzy provést, s pomocí speciálních metodických prostředků, diagnózu finančního hospodaření podniku, podchytit všechny jeho složky, případně při podrobnější analýze zhodnotit blíže některou ze složek finančního hospodaření.

Podle Vosoby (1998) má finanční analýza tři základní vzájemně propojená poslání:

1. zjišťovat pozitivní a negativní trendy podniku a poskytovat informace o plnění strategických cílů vrcholovému vedení, kdy důraz je kladen na budoucí vývoj podniku,
2. odhalit příčiny negativního nebo pozitivního vývoje (samotný výpočet ukazatelů ukazuje pouze jeho symptomy),
3. najít takové aktivity, které podpoří pozitivní a potlačí negativní vývoj.

2.2 Srovnávací báze

Chceme-li v rámci finanční analýzy interpretovat zjištěné hodnoty, je většinou potřeba využít určité srovnávací základny, jelikož samostatné posuzování vypočtených hodnot ukazatelů nemá příliš smysl.

Marek (2009) definuje 4 základní srovnávací báze:

- První možností je **časové hledisko**, jehož prostřednictvím se sleduje vývoj ukazatele v jednotlivých letech (například meziroční růst rentability je považován za žádoucí, naopak pokles rentability je jev nevídaný).
- Využití **prostorového hlediska** vyžaduje nalézt co nejvíce srovnatelné podniky, tj. podniky stejně velké, ze stejného oboru, se stejnou šířkou a hloubkou sortimentu, apod. Vzhledem k tomu, že na světě neexistují dva zcela totožné podniky, je často využívána druhá možnost prostorové báze, která spočívá ve srovnání se středními hodnotami oboru, odvětví nebo ekonomiky jako celku. Jako střední hodnoty se v praxi používají zejména prosté i vážené aritmetické průměry, mediány a ojediněle i modusy.
- Další bází pro interpretaci ukazatelů je **plán** stanovený nejčastěji finančními manažery podniku.
- Poslední základnou je **báze expertních zkušeností**, podle které hodnotí ukazatele zejména specializované poradenské společnosti.

2.3 Uživatelé finanční analýzy

Nejen vrcholní manažeři mají zájem o informace týkající se finančního stavu a zdraví podniku. S podnikem přichází do styku mnoho dalších subjektů, které se zajímají o to, v jaké finanční situaci se daný podnik nachází. Uživatelé finanční analýzy pochází jak z vnitřního prostředí podniku, tak i mimo něj.

Uživatelé finanční analýzy se rozdělují na interní a externí.

- Interními uživateli finanční analýzy jsou zejména:
 - manažeři,
 - odboráři,
 - zaměstnanci.

- K externím uživatelům patří:
 - investoři,
 - banky a jiní věřitelé,
 - stát a jeho orgány,
 - obchodní partneři (zákazníci, dodavatelé),
 - konkurence, apod.

2.3.1 Interní uživatelé

Manažeři

Manažeři mají nejlepší dispozice pro zpracování finanční analýzy. Mají ze všech uživatelů největší přístup k informacím, mohou totiž nakládat i s informacemi, které nejsou veřejně dostupné pro externí uživatele. Získané výstupy finanční analýzy využívají k finančnímu řízení podniku a takřka i ke své každodenní práci. (Mrkvička, Kolář, 2006).

Zaměstnanci

Zaměstnanci mají přirozený zájem na tom, aby jejich podnik prosperoval a byl v dobré ekonomické a finanční situaci. Pouze stabilní podnik jim totiž může dlouhodobě zajistit perspektivní zaměstnání, stálé příjmy, popř. další sociální jistoty nebo benefity. (Kislingerová, 2007)

2.3.2 Externí uživatelé

Investoři

Investoři neboli poskytovatelé podnikového kapitálu sledují informace týkající se finanční situace podniku ze dvou důvodů. Prvním je získat potřebné informace pro rozhodování o potenciálních investicích v daném podniku. Druhým důvodem využití finanční analýzy investory (zejména akcionáři), je sledování a kontrola toho, jak podnik nakládá s kapitálem, který investor do společnosti již vložil. U akciových společnostech dochází k oddělení vlastnictví od řízení, tudíž vlastníci kontrolují, jak manažeři hospodaří. (Sedláček., 2011)

Banky a jiní věřitelé

Věřitelé využívají data finanční analýzy zejména v případě, kdy se rozhodují, zda danému subjektu poskytnou úvěr, popř. v jaké výši a za jakých podmínek. Nedílnou součástí úvěrových smluv tvoří pravidelné informování banky o současném finančním stavu a jeho vývoji. (Sedláček., 2011)

Stát a jeho orgány

Stát a státní orgány se zaměřují zejména na:

- kontrolu správnosti daní,
- statistická šetření,
- kontrolu podniků se státní majetkovou účastí,
- rozdělování finančních výpomocí (dotace, subvence, apod.),
- kontrolu podniků, kterým byla svěřena státní zakázka. (Kislingerová, 2007)

Obchodní partneři

Pozornost obchodních partnerů, nejčastěji dodavatelů, se upírá především ke schopnosti podniku plnit své závazky, sledují tedy zejména likviditu, zadluženost nebo solventnost. Odběratelé mají taktéž zájem na dobré finanční situaci dodavatelského podniku z důvodu zajištění bezproblémové a plynulé výroby. (Mrkvička, Kolář, 2006).

2.4 Zdroje informací

Základním a důležitým zdrojem informací pro všechny interní i externí uživatele jsou účetní výkazy, které věrně odráží skutečnou situaci podniku. Pouhá úprava dat z účetních výkazů a výpočet poměrových finančních ukazatelů však představuje pouhý počátek finanční analýzy. Nelze se obejít bez dalších informací o podmínkách v konkrétním oboru, odvětví nebo o celkové ekonomické situaci, v níž se podnik nachází. (Blaha, Jindřichovská, 2006)

Další finanční informace lze čerpat zejména od finančních analytiků a manažerů společnosti, z výročních zpráv, z vnějších zdrojů, jako jsou například roční zprávy emitentů cenných papírů, burzovní zpravodajství apod. (Grünwald, Holečková, 2009)

2.4.1 Účetní závěrka

Účetní závěrka je souhrn finančních výkazů, které podnik sestavuje nejčastěji k rozvahovému dni za celé účetní období a jejím cílem je informovat její uživatele o finanční situaci podniku.

Existují 3 základní typy účetních závěrek, a to:

- řádná,
- mimořádná,
- mezitímní.

Nejčastěji se setkáváme s *řádnou* účetní závěrkou, kterou podniky sestavují ke dni uzavírání účetních knih, tedy k poslednímu dni běžného účetního období. V případě uzavírání účetních knih při jiných okolnostech než je konec účetního období¹, se jedná o *mimořádnou* účetní závěrku. *Mezitímní* účetní závěrkou se rozumí závěrka sestavovaná k jinému okamžiku, než k poslednímu dni běžného účetního období. Oproti řádné účetní závěrce nedochází k uzavření účetních knih a inventarizace majetku je prováděna pouze za účelem vyjádření ocenění. (Kislingerová, 2007)

Účetní závěrku podle zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví tvoří:

- rozvaha (balance),
- výkaz zisku a ztráty,

¹ Jiné okolnosti než je konec účetního období zahrnují například vstup společnosti do likvidace nebo vstup do konkurzu.

- příloha obsahující zejména doplňující informace k rozvaze nebo výkazu zisku a ztráty a další informace uvedené v tomto zákoně.

Dále může účetní závěrka obsahovat přehled o peněžních tocích nebo přehled o změnách vlastního kapitálu².

2.4.2 Rozvaha (balance)

Rozvaha je jeden z účetních výkazů účetní závěrky, který uživatele informuje o stavu majetku a závazků, tj. aktiv a pasiv, k určitému okamžiku. Rozvaha může být uspořádána:

- v **účetní formě**, tedy v podobě dvoustranného účtu, kde na levé straně jsou aktiva a na pravé straně jsou pasiva. Vzor struktury rozvahy v účetní formě můžeme vidět v tabulce 1,
- ve **vertikální formě**, ve které jsou položky řazeny pod sebe. Nejprve jsou do rozvahy začleněna aktiva a pod nimi leží pasiva s minusovým znaménkem. Rozdíl, který vznikne tímto výpočtem, tvoří vlastní kapitál. (Marek, 2009)

Aktiva

Aktiva, tedy levá strana bilance, reprezentují majetek vložený do podniku, např. movité i nemovité věci, pohledávky, práva, apod. Položky náležející do aktiv upravuje vyhláška Ministerstva financí ČR č. 500/2002 Sb. (Marek, 2009)

Základní členění aktiv probíhá z hlediska postavení v provozním cyklu na aktiva **stálá** a **oběžná**. Zatímco oběžná aktiva mění svou podobu několikrát během jednoho provozního cyklu, stálá aktiva si svou podobu zachovávají během i několika provozních cyklů. Další možností členění aktiv je z časového hlediska na **dlouhodobá** a **krátkodobá** aktiva, přičemž zjednodušeně řečeno krátkodobá aktiva mají využitelnost do jednoho roku vč., a dlouhodobá aktiva nad jeden rok. (Růčková, 2007)

Hodnota majetku je v rozvaze vyjádřena za běžné a minulé období, přičemž za běžné období je vyjádřena ještě „brutto“ a „netto“ hodnota majetku a položka „korekce“. *Brutto hodnota* majetku představuje prvotní ocenění při pořízení, *korekce* zahrnuje oprávkky a opravné položky k majetku a *netto hodnota* je rozdílem mezi brutto hodnotou

² Vybrané účetní jednotky sestavují přehled o peněžních tocích nebo přehled o změnách vlastního kapitálu vždy, a to pokud splní podmínky stanovené v zákoně č.563/1991 Sb., o účetnictví.

a korekcí a vyjadřuje současnou účetní hodnotu majetku. Za minulé období je majetek vyjádřen pouze v netto hodnotě. Pro výpočty ukazatelů finanční analýzy se využívají taktéž netto hodnoty. (Grünwald, Holečková, 2009)

Pasiva

Pasiva jsou tvořena cizím a vlastním kapitálem. Cizí pasiva reprezentují závazky podniku a vlastní pasiva představují účetní hodnotu podniku a jsou rozdílem mezi celkovými aktivy a celkovými dluhy. Stejně tak, jak je tomu u aktiv, i položky pasiv upravuje vyhláška Ministerstva financí ČR č. 500/2002 Sb. (Marek, 2009)

Z časového hlediska se pasiva opět rozlišují na **dlouhodobá** a **krátkodobá**. Dlouhodobá pasiva se splatností delší než jeden rok tvoří celý vlastní kapitál, dlouhodobé závazky a dlouhodobé bankovní úvěry. Za krátkodobá pasiva jsou jednoznačně považovány krátkodobé závazky a krátkodobé bankovní úvěry a finanční výpomoci.

Tabulka 1: Základní struktura rozvahy (balance)

Aktiva celkem		Pasiva celkem	
A.	Pohledávky za upsaný základní kapitál	A.	Vlastní kapitál
B.	Dlouhodobý majetek	A.I.	Základní kapitál
B.I.	Dlouhodobý nehmotný majetek	A.II.	Kapitálové fondy
B.II.	Dlouhodobý hmotný majetek	A.III.	Rezervní fondy, nedělitelný fond a ostatní fondy ze zisku
B.III.	Dlouhodobý finanční majetek	A.IV.	Výsledek hospodaření minulých let
C.	Oběžný majetek	A.V.	Výsledek hospodaření běžného účetního období /+/-/
C.I.	Zásoby	B.	Cizí zdroje
C.II.	Dlouhodobé pohledávky	B.I.	Rezervy
C.III.	Krátkodobé pohledávky	B.II.	Dlouhodobé závazky
C.IV.	Krátkodobý finanční majetek	B.III.	Krátkodobé závazky
D.I.	Časové rozlišení	B.IV.	Bankovní úvěry a výpomoci
		C.I.	Časové rozlišení

Zdroj: Příloha č. 1 k vyhlášce č. 500/2002 Sb.

2.4.3 Výkaz zisku a ztráty

Výkaz zisku a ztráty neboli výsledovka poskytuje informace o nákladech, výnosech a výsledku hospodaření za určité období. Formálně může být taktéž uspořádán:

- v *účetní formě*, tedy v podobě dvoustranného účtu, kde na levé straně jsou náklady a na pravé výnosy. Ztráta (záporný výsledek hospodaření) je vykázána na pravé straně a zisk (kladný výsledek hospodaření) na levé straně.
- ve *vertikální formě*, ve které jsou položky řazeny pod sebe, a na konci celého výkazu je uveden výsledek hospodaření tvořený rozdílem mezi výnosy a náklady. Vzor struktury takto sestaveného výsledku hospodaření je uveden v tabulce 2. (Marek, 2009)

Tabulka 2: Základní struktura víceúrovňového výkazu zisku a ztráty

I.	Obchodní činnost
	+ tržby za prodej zboží
	- náklady vynaložené na prodané zboží
	= OBCHODNÍ MARŽE
II.	Výrobní činnost
	+ tržby za prodej vlastních výrobků a služeb
	+/- změna stavu zásob vlastní činnosti
	+ aktivace (materiálu, zboží, vnitropodnikových služeb,...)
	- výkonová spotřeba (materiál, energie, služby)
	= PŘIDANÁ HODNOTA
	- osobní náklady (mzdy, odměny, sociální zabezpečení)
	- daně a poplatky (kromě daně z příjmu)
	- odpisy dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku
	- ostatní provozní výnosy a náklady
	= PROVOZNÍ VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ
III.	Finanční činnost
	+ finanční výnosy
	- finanční náklady
	= FINANČNÍ VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ
	PROVOZNÍ VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ
	+/- FINANČNÍ VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ
	- daň z příjmu za běžnou činnost
	= VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ ZA BĚŽNOU ČINNOST
IV.	Mimořádná činnost
	+ mimořádné výnosy
	- mimořádné náklady
	- daň z příjmu z mimořádné činnosti
	= MIMOŘÁDNÝ VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ
	VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ ZA BĚŽNOU ČINNOST
	+ MIMOŘÁDNÝ VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ
	= VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ ZA ÚČETNÍ OBDOBÍ

Zdroj: Grünwald, Holečková, 2009

2.4.4 Přehled o peněžních tocích

Cash flow neboli peněžní tok představuje skutečný pohyb peněžních prostředků za určité období. Ve **statickém** pojetí vyjadřuje cash flow volnou zásobu peněžních prostředků, které jsou podniku k dispozici, a tím jako ukazatel umožňuje zjistit finanční situaci podniku. Naopak v **dynamickém** pohledu reprezentuje budoucí peněžní toky, které jsou pro investora očekávanými příjmy z investice a jsou součástí finančního plánování podniku. (Sedláček, 2003)

Stejně jako předchozí dva účetní výkazy, i přehled o peněžních tocích může být uspořádán:

- v *účetní formě*, tedy v podobě dvoustranného účtu, kde levou stranu tvoří příjmy a pravou stranu výdaje. Úbytek peněžních prostředků se zachycuje na levou stranu a přírůstek na pravou stranu výkazu.
- ve *vertikální formě*, ve které se k zůstatku peněžních prostředků na počátku období postupně přičítají peněžní příjmy a odčítají se od nich peněžní výdaje a na konci výkazu je uveden konečný zůstatek peněžních prostředků. (Mark, 2009)

Peněžní toky se člení na:

- 1. peněžní toky z provozní činnosti.** Provozní činnost je hlavní výdělečná činnost podniku, která vychází z primárního podnikatelského záměru. Tyto peněžní toky jsou tvořeny rozdílem mezi příjmy a výdaji z běžné činnosti.
- 2. peněžní toky z investiční činnosti** zahrnující zejména příjmy z prodeje stálých aktiv, půjčky spřízněným osobám a výdaje spojené s pořízováním stálých aktiv.
- 3. peněžní toky z finanční činnosti.** V rámci finanční činnosti dochází zejména ke změnám výše a struktury vlastního kapitálu a dlouhodobých závazků. (Holečková, 2008)

Výkaz o peněžních tocích lze sestavit pomocí *přímé* nebo *nepřímé* metody. Přímá metoda spočívá v zachycení všech přírůstků a úbytků peněžních prostředků za účetní období. Nepřímá metoda se zakládá na úpravě hospodářského výsledku zejména o nepeněžní operace, změny čistého pracovního kapitálu a položky náležející do finanční či investiční činnosti. Vzor výpočtu cash flow nepřímou metodou znázorňuje tabulka 3.

Tabulka 3: Nepřímý způsob kvantifikace jednotlivých kategorií cash flow

+/-	Položka výkazu cash flow
+	zisk (po úhradě úroků a zdanění)
+	odpisy
+	jiné náklady, nevyvolávající pohyb peněz
-	výnosy, nevyvolávající pohyb peněz
+	úbytek pohledávek
-	přírůstek pohledávek
+	úbytek nakoupených krátkodobých CP
-	přírůstek nakoupených krátkodobých CP
+	úbytek zásob
-	přírůstek zásob
+	přírůstek krátkodobých dluhů
-	úbytek krátkodobých dluhů
CASH FLOW Z PROVOZNÍ ČINNOSTI	
+	úbytek fixního majetku
-	přírůstek fixního majetku
+	úbytek nakoupených akcií a dluhopisů
-	přírůstek nakoupených akcií a dluhopisů
CASH FLOW Z INVESTIČNÍ ČINNOSTI	
+	přírůstek dlouhodobých dluhů
-	úbytek dlouhodobých dluhů
+	přírůstek vlastního jmění z emise akcií
-	výplata dividend
CASH FLOW Z FINANČNÍ ČINNOSTI	

Zdroj: Valach, 1999

3 Techniky a metody finanční analýzy

Předem je třeba zmínit, že metody ani techniky, resp. celý systém finanční analýzy není žádným způsobem legislativně upraven právními předpisy nebo všeobecně uznávanými jednotnými standardy. Tato skutečnost mnohdy způsobuje nesoulad postupů při výpočtech jednotlivých ukazatelů finanční analýzy a další nejednoznačnosti. V podnikové praxi se však vyvinuly určité obecně přijímané techniky a metody provádění této analýzy. (Grünwald, Holečková, 2009)

Finanční analýza obsahuje dvě navzájem propojené části, a to:

- fundamentální (kvalitativní) analýzu,

- technickou (kvantitativní) analýzu.

a) Fundamentální analýza

Fundamentální analýza zpracovává množství kvalitativních údajů a zpravidla odvozuje své závěry bez použití algoritmizovaných postupů. Je založena například na znalostech souvislostí mezi ekonomickými a mimoekonomickými jevy nebo na subjektivních pocitech odborníků. Řešením kvalitativní analýzy je zejména identifikace vnitřního i vnějšího prostředí podniku. Jako příklad této analýzy lze uvést SWOT analýzu, BCG matice nebo metodu kritických faktorů úspěšnosti. (Sedláček, 2011)

b) Technická analýza

V technické analýze dochází ke kvantitativnímu zpracování získaných dat a k následnému vyhodnocení, popřípadě porovnání výsledků. K tomu se využívají různé matematické, statistické a další algoritmizované metody. (Sedláček, 2011)

V následujícím textu budou popsány tyto **metody finanční analýzy**:

- *Analýza absolutních (extenzivních) ukazatelů:*
 - horizontální analýza,
 - vertikální analýza.
- *Analýza rozdílových ukazatelů:*
 - analýza čistého pracovního kapitálu,
 - analýza čistých pohotových prostředků,
 - analýza čistého peněžně-pohledávkového fondu.
- *Analýza poměrových ukazatelů:*
 - analýza likvidity,
 - analýza zadluženosti,
 - analýza aktivity,
 - analýza rentability,
 - analýza tržní efektivity.
- *Analýza soustav ukazatelů:*
 - pyramidové soustavy ukazatelů,
 - bonitní a bankrotní modely.

3.1 Analýza absolutních ukazatelů

Analýza absolutních dat, resp. horizontální a vertikální analýza rozebírá účetní výkazy (rozhava a výkaz zisku a ztráty), ve kterých je u každé zkoumané položky uvedena hodnota za běžný rok a za co nejvíce předchozích let. Vznikne jeden velký výkaz, který uživatele informuje o pohybu finančních prostředků v tokových (náklady, výnosy) i stavových (rozhava) veličinách. (Holečková, 2008)

3.1.1 Analýza rozvahy

1. Absolutní výše položek rozvahy

Položky aktiv jsou řazeny podle likvidnosti od nejméně likvidních po položky, které lze nejlépe likvidovat. Ze samotného pohledu na aktiva rozvahy je tedy vidět, kolik prostředků podnik investoval do rychle zpeněžitelného majetku, a kolik investoval do méně likvidního avšak více výnosného majetku. V tomto případě je však třeba dát si pozor na různé skutečnosti, jako například:

- účetní hodnoty se mohou lišit od tržních hodnot,
- některé položky se v rozvaze neobjeví (majetek pořízený na leasing),
- vykázané pohledávky mohou být již nedobytné. (Mařík, 1997)

2. Vertikální rozbor (podíly položek na bilanční sumě)

Rozbor vertikální struktury účetních výkazů zkoumá, jak se jednotlivé položky účetního výkazu podílely na určité bilanční sumě. Bilanční sumou v případě rozvahy jsou nejčastěji celková aktiva a celková pasiva. (Mařík, 1997)

3. Horizontální rozbor (časový vývoj položek)

Rozbor horizontální struktury účetních výkazů má za cíl zjistit, o kolik jednotek, resp. procent se daná položka změnila v čase, nejčastěji mezi jednotlivými lety. Tento rozbor lze provést několika způsoby:

a. Absolutní změny v Kč

$$\text{Absolutní změna za rok } t = \text{položka}_t - \text{položka}_{t-1}$$

b. Procentní vyjádření změn (tempo růstu)

$$\text{Změna za rok } t \text{ v } \% = \frac{(\text{položka}_t - \text{položka}_{t-1}) * 100}{\text{položka}_{t-1}}$$

- c. *Řetězové indexy* – Vyjadřují poměr hodnoty roku t k hodnotě roku předchozího. Znárodnují meziroční změny položek stejně jako tempa růstu v předchozím bodě.
- d. *Bazické indexy* – Všechny hodnoty dané položky se vztahují vždy ke společnému výchozímu roku, zobrazuje tedy kumulovanou změnu za několik časových období. (Mařík, 1997)

3.1.2 Analýza výkazu zisku a ztráty

1. Absolutní výše položek

V souvislosti s finanční analýzou je potřeba si uvědomit, že výkaz zisku a ztráty reaguje na změny v podniku a okolí rychleji než rozvaha, jelikož obsahuje údaje pouze za jeden rok, kdežto v rozvaze jsou položky kumulovány za celé roky. Pro podnik je zároveň důležitá absolutní velikost tržeb, zisku, nákladů, apod. (Mařík, 1997)

2. Vertikální rozbor (podíly položek na bilanční sumě)

Nejčastěji se v tomto případě vyčíslují podíly jednotlivých položek nákladů, obchodní marže nebo zisku na podnikových tržbách. V jiných případech, například když má podnik i další výnosy než jen z prodeje zboží, je vhodné za bilanční sumu použít celkové výnosy nebo obchodní marži. (Mařík, 1997)

3. Horizontální rozbor (časový vývoj položek)

Stejně jako v případě rozvahy zahrnuje horizontální rozbor výpočty absolutních změn, změn v procentním vyjádření a řetězové nebo bazické indexy.

3.2 Analýza rozdílových ukazatelů

Rozdílové ukazatele, často označovány jako fondy finančních prostředků, slouží k analýze finanční situace podniku, a to zejména jeho likvidity. (Růčková, 2007)

3.2.1 Čistý pracovní kapitál

Čistý pracovní kapitál je vyjádřen rozdílem mezi oběžnými aktivy a krátkodobými dluhy. Tento ukazatel umožňuje rozdělit oběžná aktiva na část, která je určena k brzké úhradě krátkodobých závazků a část, která je považována za určitý finanční fond. Tento fond finančních prostředků, resp. čistý pracovní kapitál je financován dlouhodobým

kapitálem a jde o relativně volný kapitál, který lze využít k zajištění hladkého průběhu činností podniku. (Sedláček, 2003)

$$\text{ČPK} = \text{oběžná aktiva} - \text{krátkodobé závazky (dluhy)}$$

Obecně lze usuzovat z přebytku oběžných aktiv nad krátkodobými dluhy, že podnik je likvidní a má dobré finanční zázemí. Čistý pracovní kapitál představuje „jistotu“, že v případě nepříznivé události vyžadující vysoký výdej peněžních prostředků by podnik byl schopen pokračovat ve svých aktivitách. Tato „jistota“ však závisí na mnoha dalších okolnostech, jako např. obratovost krátkodobých aktiv, konkurence, stabilita na trhu, daňová situace v daném státě, apod. (Blaha, Jindřichovská, 2006)

3.2.2 Čisté pohotové prostředky

Předchozí ukazatel čistého pracovního kapitálu má velkou nevýhodu v tom, že oběžná aktiva mohou obsahovat, a velmi často také obsahují, položky málo likvidní nebo dokonce úplně nelikvidní³. Velmi často ho proto nelze použít jako ukazatel míry likvidity. Z toho důvodu se využívá ukazatel čistých pohotových prostředků, resp. čistý peněžní fond, který vyjadřuje rozdíl mezi pohotovými peněžními prostředky a okamžitě splatnými závazky. (Holečková, 2009)

$$\text{ČPP} = \text{pohotové peněžní prostředky} - \text{okamžitě splatné závazky}$$

Za pohotové peněžní prostředky se považuje hotovost a peníze na bankovních účtech. Někdy se do této položky zahrnují i peněžní ekvivalenty (např. směnky, šeky a další obchodovatelné cenné papíry se splatností do 3 měsíců) jako krátkodobý likvidní majetek snadno přeměnitelný na peníze.

3.2.3 Čistý peněžně-pohledávkový fond

Poslední zmíněný rozdílový ukazatel, čistý peněžně-pohledávkový fond, je střední cestou mezi předchozími dvěma ukazateli. Z oběžných aktiv jsou vyloučeny zásoby a nelikvidní pohledávky a dále jsou od nich odečteny krátkodobé závazky. (Sedláček, 2003)

$$\text{ČPPF} = (\text{oběžná aktiva} - \text{zásoby} - \text{nelikvidní pohledávky}) - \text{krátkodobé závazky}$$

³ Za položky málo likvidní nebo nelikvidní se považují zejména pohledávky s dlouhou lhůtou splatnosti, nedobytné pohledávky, nedokončená výroba, neprodejně výrobky, apod.

3.3 Analýza poměrových ukazatelů

Poměrová analýza je nejběžnější nástroj finanční analýzy, jednoduše vyjadřuje vztah (podíl) jednoho čísla k druhému. Její největší výhodou je, že převádí údaje, které se liší velikostí podniků na společnou komparativní základnu. Díky tomu není problém srovnávat podniky z časového nebo prostorového hlediska, o kterých se píše v úvodu této bakalářské práce. (Bláha, Jindřichovská, 2007)

Analýza poměrových ukazatelů je tedy hojně používána, ale také zneužívána. Zneužívání poměrové analýzy spočívá zejména v tom, že některému ukazateli je přikládán velký význam bez přihlídnutí k ostatním ukazatelům nebo k celkové situaci podniku. Například nelze dedukovat, že likvidita podniku je příliš vysoká nebo příliš nízká, pouze z jednoho ukazatele likvidity. (Bláha, Jindřichovská, 2007)

Základní skupiny poměrových ukazatelů jsou:

- likvidita,
- rentabilita,
- aktivita,
- zadluženost,
- tržní efektivita.

3.3.1 Ukazatele likvidity

Likvidita vyjadřuje skutečnost, zda je podnik schopen dostat včas svým krátkodobým závazkům. Vyjadřuje poměr (vztah) mezi oběžnými aktivy a krátkodobými závazky podniku. Zjednodušeně řečeno dává do poměru to, čím je podnik schopen zaplatit a to, co je potřeba zaplatit věřitelům.

V souvislosti s platební schopností podniku se lze setkat s těmito pojmy:

1. **solventnost** je schopnost podniku získat peněžní prostředky k úhradě svých závazků,
2. **likvidita** je měřítkem solventnosti podniku a vyjadřuje schopnost podniku uhradit své splatné závazky,

3. **likvidnost** se týká přímo konkrétních druhů majetku a měří schopnost přeměnit tento majetek na peněžní prostředky⁴. (Valach, 1999)

Likvidita podniku je nezbytná pro dlouhodobou existenci. Je však v přímém protikladu s rentabilitou podniku. Důvodem tohoto protikladu je fakt, že likvidita podniku je zajištěna tím, že má v oběžných aktivech vázány určité prostředky a tím jednak váže kapitál podniku a jednak musí uhradit náklady s tím spojené. Výsledná likvidita je vždy jakýmsi kompromisem mezi udržením co nejnižší úrovně a neohrožením existence podniku. (Kislingerová, 2007)

Existují tři základní úrovně likvidity, a to:

- běžná likvidita,
- pohotová likvidita,
- peněžní likvidita.

a) **Běžná likvidita**

Běžná likvidita vyjadřuje, kolikrát přesahují celková oběžná aktiva krátkodobé závazky podniku. Jinak řečeno ukazují, kolikrát by byl podnik schopen uspokojit své věřitele, kdyby proměnil veškerá svá oběžná aktiva na hotovost.

$$\text{Běžná likvidita} = \frac{\text{oběžná aktiva}}{\text{krátkodobé závazky, vč. krátkodobých bankovních úvěrů}}$$

Ukazatel běžné likvidity má význam především pro krátkodobé věřitele podniku. Jednoduše se zdá, že čím vyšší je hodnota ukazatele, tím je pravděpodobnost uspokojení věřitelů vyšší. To však záleží na mnoha dalších faktorech jako struktura oběžných aktiv, jejich likvidnost, nedobytnost pohledávek nebo i typ odvětví, ve kterém se podnik pohybuje. (Valach, 1999)

Je velmi obtížné najít ideální hodnotu tohoto ukazatele. Každý autor má odlišný názor, např.:

- Valach (1999) považuje za ideální hodnotu pohybující se okolo 2,
- Grünwald a Holečková (2009) mají ten názor, že ideální je hodnota kolem 1,5,
- Kislingerová (2007) rozděluje ideální hodnoty podle podnikové strategie, a to na *agresivní* s hodnotami mezi 1 a 1,6, *průměrnou* s hodnotami mezi 1,6 a 2,5 a *konzervativní* s hodnotami nad 2,5).

⁴ Dle likvidnosti jsou například řazeny položky rozvahy, o čemž je zmínka již v kapitole o analýze tohoto výkazu.

Všichni tito autoři se však shodují, že nelze stanovit přesnou ideální hodnotu, ale velmi záleží na podmínkách, ve kterých se podnik pohybuje a na strategii, kterou management zvolí.

b) Pohotová likvidita

Ve snaze vyloučit nejméně likvidní část oběžných aktiv (zásoby) z ukazatele běžné likvidity, bývá konstruován ukazatel pohotové likvidity. Zároveň je vhodné pro zpřesnění čísel upravit o nedobytné pohledávky. Je-li ukazatel roven jedné, znamená to, že podnik je schopen uspokojit věřitele bez nutnosti prodeje svých zásob. Vyšší hodnoty jsou opět příznivé pro věřitele, management podniku by se však měl snažit udržet je na „rozumné“ úrovni. (Holečková, 2008)

$$\text{Pohotová likvidita} = \frac{\text{oběžná aktiva-zásoby}}{\text{krátkodobé závazky, vč. krátkodobých bankovních úvěrů}}$$

Stejně jako běžná, i pohotová likvidita se setkává s různými názory na ideální hodnotu:

- Valach (1999) a Grünwald a Holečková (2009) doporučují hodnotu 1 a více,
- Kislingerová (2007) doporučuje u *agresivní* strategie 0,4-0,7, *průměrné* strategie 0,7-1, *konzervativní* strategie 1,1-1,5.

c) Peněžní (hotovostní) likvidita

Posledním ukazatelem této skupiny je peněžní likvidita, která dává do čísel hotovost (peníze v pokladně, prostředky na bankovních účtech a krátkodobý finanční majetek jako směnky, šeky a další krátkodobé cenné papíry).

$$\text{Peněžní likvidita} = \frac{\text{krátkodobý finanční majetek}}{\text{krátkodobé závazky, vč. krátkodobých bankovních úvěrů}}$$

Peněžní likvidita nemá příliš velkou vypovídací schopnost, jelikož výše krátkodobého finančního majetku je lehce ovlivnitelná a zmanipulovatelná. Optimální hodnota tohoto ukazatele se pohybuje okolo 0,2. (Grünwald, Holečková, 2009)

3.3.2 Ukazatele rentability

Rentabilita obecně vyjadřuje míru zisku z podnikání a měří schopnost podniku vytvářet nové zdroje, resp. dosahovat zisku prostřednictvím investovaného kapitálu. Rentabilita vyjadřuje výtěžek z činnosti podniku za určité období tím, že poměruje zisk a investovaný kapitál, kdy zisk je zjištěn z výkazu zisku a ztráty a investovaný kapitál

z rozvahy. Investovaný kapitál se dělí na vlastní a cizí a podle toho lze rozlišit dva základní přístupy pro výpočet tohoto ukazatele:

- z hlediska **vlastníků** podniku se se ziskem porovnává pouze vlastní kapitál,
- z hlediska **managementu** podniku se se ziskem porovnává celkový kapitál, nejběžněji celková aktiva. (Mrkvička, Kolář, 2006)

Pro finanční analýzu jsou nejdůležitější 3 kategorie zisku, se kterými se setkáváme u výpočtů rentability a které lze vyčíst z výkazu zisků a ztrát:

1. **EBIT** (zisk před zdaněním a úroky) označován jako „provozní zisk“ se zakládá na tom, že i úroky by mohly být užitím zisku v případě, že by nebyly zahrnuty do nákladů. EBIT je jedním ze základních pilířů finanční analýzy, je nezávislý na úrokové míře, na sazbě daně z příjmu nebo na zadluženosti.
2. **EBT** (zisk před zdaněním) odstraňuje takové nedostatky ve srovnatelnosti ukazatelů, které způsobují nepravidelně udělované daňové úlevy nebo změny daňových sazeb.
3. **EAT** (zisk po zdanění) je takový zisk, který je určen k rozdělení, popř. ke zvýšení vlastního kapitálu. (Grünwald, Holečková, 2009)

V praxi se užívají zejména tyto rentability:

- rentabilita celkového kapitálu (ROA),
- rentabilita vlastního kapitálu (ROE),
- rentabilita tržeb (ROS),
- rentabilita nákladů (ROC).

a) Rentabilita celkového kapitálu (ROA)

Prvním a v praxi nejvíce sledovaným ukazatelem rentability je rentabilita celkového kapitálu, která vyjadřuje celkovou efektivnost firmy, resp. produkční sílu. Poměruje zisk podniku (nejčastěji EBIT) s celkovými aktivy. Odráží celkovou výnosnost kapitálu bez ohledu na to, z jakých zdrojů byla činnost podniku financována. V případě dosažení zisku před zdaněním a úroky do čitatele není vůbec zachycen efekt zdanění, ukazatel tak informuje pouze o tom, jaká by byla rentabilita daného podniku v případě, že by neexistovala daň z příjmu. Používá se však v případě srovnávání podniků různých zemí s různým daňovým zatížením, nebo v případě srovnávání podnikových výsledků v čase. (Grünwald, Holečková, 2009)

$$ROA = \frac{EBIT}{aktiva} \times 100 \quad [\%]$$

b) Rentabilita vlastního kapitálu (ROE)

Rentabilita vlastního kapitálu vyjadřuje výnosnost toho kapitálu, který do společnosti vložili její akcionáři nebo vlastníci. Ti na základě tohoto ukazatele mohou zjistit, zda je jejich kapitál náležitě reprodukován a zda to odpovídá riziku jejich investice. Obecně platí, že by rentabilita vlastního kapitálu měla být vyšší než náklady vlastního kapitálu a zároveň vyšší než úroková míra bezrizikových cenných papírů⁵. (Růčková, 2007)

$$ROE = \frac{EAT}{vlastní\ kapitál} \times 100 \quad [\%]$$

c) Rentabilita tržeb (ROS)

Rentabilita tržeb (ziskové rozpětí) vyjadřuje schopnost podniku dosahovat zisku při určité úrovni tržeb. Do jmenovatele jsou obvykle dosazeny tržby tvořící provozní výsledek hospodaření, lze do něj však dosadit veškeré tržby. Čítecitel může být tvořen jak provozním ziskem (EBIT), tak ziskem po zdanění (EAT). (Růčková, 2007)

$$ROS = \frac{zisk}{tržby} \times 100 \quad [\%]$$

d) Rentabilita nákladů (ROC)

Rentabilita nákladů neboli nákladovost je doplňkovým ukazatelem k rentabilitě tržeb. Snižováním nákladů může podnik dosahovat vyšších zisků a tím zvyšovat svou rentabilitu tržeb. Čím nižší je hodnota nákladovosti, tím lepších výsledků podnik dosahuje, protože 1 Kč tržeb vytvořil s nižšími náklady. Je třeba si uvědomit, že zisk lze zvyšovat nejen snižováním nákladů, resp. nákladovosti, ale také například zvyšováním obrátu.

$$ROC = \frac{náklady}{tržby} = 1 - \frac{zisk}{tržby} \times 100 \quad [\%]$$

3.3.3 Ukazatele zadluženosti

Zadluženost znamená, že podnik k financování své činnosti využívá cizí zdroje, resp. dluh. V podnikové praxi neexistuje situace, kdy by byl ve společnosti využíván výhradně vlastní nebo výhradně cizí kapitál. Použití pouze vlastního kapitálu by znamenalo velmi nízkou výnosnost vlastního kapitálu a naopak využití pouze cizího kapitálu ani

⁵ Je-li hodnota ROE trvale nižší než výnosnost bezrizikových cenných papírů garantovaných státem (např. státní obligace nebo státní cenné papíry), investoři nebudou vkládat své prostředky do takovéto investice.

zákon nepřipouští. Jednou ze základních otázek finančního řízení podniku je stanovení správné skladby zdrojů financování podniku a optimálního vztahu mezi vlastním a cizím kapitálem (kapitálové struktury). Při analýze finanční struktury firem se využívá řada ukazatelů zadluženosti, které porovnávají rozvahové položky a zjišťují, do jaké míry jsou aktiva podniku financována cizími zdroji. (Mrkvička, Kolář, 2006)

Ukazatele zadluženosti jsou nejčastěji vyjádřeny prostřednictvím:

- ukazatele věřitelského rizika a koeficientu samofinancování,
- koeficientu zadluženosti,
- ukazatele úrokového krytí,
- ukazatele dlouhodobého krytí stálých aktiv,
- ukazatele krytí stálých aktiv vlastním kapitálem.

a) Ukazatel věřitelského rizika (celková zadluženost)

Ukazatel věřitelského rizika je základním ukazatelem, kterým se zároveň vyjadřuje celková zadluženost podniku. V praxi platí, že čím vyšší hodnota tohoto ukazatele, tím vyšší je riziko věřitelů. Stejně jako u ostatních poměrových ukazatelů, i tento je nutné posuzovat v souvislosti s dalšími okolnostmi a ukazateli, jako je například celková výnosnost podniku nebo struktura cizího kapitálu. Věřitelé obecně preferují nižší zadluženost, avšak dočasný růst tohoto ukazatele může vést ke zvýšení celkové rentability vložených prostředků. (Sedláček, 2011)

$$\text{Ukazatel věřitelského rizika} = \frac{\text{cizí zdroje}}{\text{celková aktiva}}$$

b) Koeficient samofinancování (kvóta vlastního kapitálu)

Koeficient samofinancování je doplňkovým ukazatelem k ukazateli věřitelského rizika, kdy jejich součet by se měl rovnat přibližně 1. Vyjadřuje tu část aktiv, která je financována vlastními zdroji, tedy prostředky akcionářů. (Růčková, 2007)

$$\text{Koeficient samofinancování} = \frac{\text{vlastní zdroje}}{\text{celková aktiva}}$$

c) Koeficient zadluženosti

Koeficient zadluženosti má podobnou vypovídací schopnost jako věřitelské riziko. Oba tyto ukazatele rostou s rostoucím množstvím dluhů. Rozdílem je však to, že celková zadluženost roste lineárně a koeficient zadluženosti exponenciálně. Existuje i převrácená hodnota tohoto ukazatele, míra finanční samostatnosti podniku, která se také často využívá ve finanční analýze. (Sedláček, 2011)

$$\text{Koeficient zadluženosti} = \frac{\text{cizí zdroje}}{\text{vlastní zdroje}}$$

d) Ukazatel úrokového krytí

Ukazatel úrokového krytí je konstruován zejména z toho důvodu, aby podnik zjistil, zda je pro něj jeho míra zadlužení únosná. Vyjadřuje, kolikrát je zisk vyšší než úroky. (Růčková, 2007)

$$\text{Ukazatel úrokového krytí} = \frac{EBIT}{\text{nákladové úroky}}$$

e) Dlouhodobé krytí stálých aktiv

Dlouhodobé krytí stálých aktiv vyjadřuje, jak jsou stálá aktiva kryta dlouhodobými zdroji. V případě, že je hodnota ukazatele vyšší než 1, v podniku dochází k překapitalizaci, která sice znamená vyšší stabilitu podniku, ale celková efektivnost podnikání se snižuje. (Sedláček, 2011)

$$\text{Dlouhodobé krytí stálých aktiv} = \frac{\text{vlastní zdroje} + \text{dlouhodobé cizí zdroje}}{\text{stálá aktiva}}$$

f) Krytí stálých aktiv vlastním kapitálem

Posledním významným ukazatelem zadluženosti je krytí stálých aktiv vlastním kapitálem, které udává, jak jsou stálá aktiva kryta vlastním kapitálem. Tento ukazatel je obdobou předchozího ukazatele, ze kterého je vyloučen dlouhodobý cizí kapitál.

$$\text{Krytí stálých aktiv vlastním kapitálem} = \frac{\text{vlastní zdroje}}{\text{stálá aktiva}}$$

3.3.4 Ukazatele aktivity

Ukazatele aktivity se využívají pro řízení aktiv, informují, jak podnik využívá jednotlivé složky majetku, zda má k dispozici rozsáhlé kapacity, které jsou málo využívány, nebo naopak nemá dostatek produktivních aktiv, čímž přichází o potenciální růstové

příležitosti. Do poměru se dávají jednotlivé položky rozvahy (majetek) a výkazu zisku a ztráty (tržby) a ve výsledku se odráží, kolik majetku podnik potřeboval pro zajištění určité velikosti tržeb. (Kislingerová, 2007)

Mezi nejčastější ukazatele aktivity patří:

- obrat aktiv,
- obrat dlouhodobého majetku,
- obrat a doba obratu zásob,
- doba splatnosti pohledávek a krátkodobých závazků.

a) **Obrat aktiv**

Prvním ukazatelem aktivity je obrat aktiv, který je komplexním ukazatelem, který měří celkovou efektivnost využívání aktiv. Vyjadřuje, kolikrát se celková aktiva obrátí za jeden rok (počet obrátok). Tento ukazatel je nevhodnější porovnávat s odvětvovými hodnotami a jeho hodnota by jistě měla být minimálně 1. (Holečková, 2008)

$$\text{Obrat aktiv} = \frac{\text{tržby}}{\text{celková aktiva}}$$

b) **Obrat stálých aktiv**

Obrat dlouhodobého majetku měří efektivnost využívání dlouhodobého majetku (budovy, stroje,...). Vyjadřuje, kolikrát se dlouhodobý majetek obrátí v tržby za rok. Při srovnávání tohoto ukazatele s odvětvovými hodnotami nebo jinými podniky, je třeba brát v úvahu míru odepsanosti aktiv, metody odpisování i způsoby ocenění aktiv. V případě poklesu hodnoty tohoto ukazatele v čase se zvyšují fixní náklady podniku a tím se zvyšuje citlivost na případný pokles tržeb. (Kislingerová, 2007)

$$\text{Obrat stálých aktiv} = \frac{\text{tržby}}{\text{dlouhodobý majetek}}$$

c) **Obrat zásob**

Obrat zásob vyjadřuje, kolikrát jsou položky zásob v podniku prodány a opět naskladněny v průběhu jednoho roku. Pokud je hodnota tohoto ukazatele vyšší než hodnoty srovnávaných podniků, popř. hodnoty odvětví, znamená to, že podnik zřejmě nemá nadbytečné zásoby, které jsou nelikvidní a potřebují nadbytečné financování. (Grünwald, Holečková, 2009)

$$\text{Obrat zásob} = \frac{\text{tržby}}{\text{zásoby}}$$

d) Doba obratu zásob

Doba obratu zásob udává průměrný počet dnů, během kterých jsou zásoby vázány v podniku, než dojde k jejich spotřebě (suroviny, materiál) nebo k jejich prodeji (zásoby vlastní výroby, zboží). U výrobků a zboží je doba obratu zásob zároveň ukazatel likvidity, jelikož udává, za kolik dní se daná zásoba promění v hotovost nebo pohledávky. (Kislingerová, 2007)

$$Doba\ obratu\ zásob = \frac{zásoby}{tržby} \times 365^6$$

e) Doba obratu (splatnosti) pohledávek

Doba splatnosti pohledávek vyjadřuje průměrný počet dní, během kterých je inkaso peněz z tržeb zadrženo v pohledávkách. Výslednou hodnotu je vhodné srovnávat s běžnou dobou splatnosti, kterou podnik fakturuje svým obchodním partnerům. Je-li delší, odběratelé neplatí své závazky včas a podnik by měl uvažovat o opatřeních pro urychlení inkasa svých pohledávek. (Sedláček, 2011)

$$Doba\ obratu\ pohledávek = \frac{pohledávky}{tržby} \times 365$$

f) Doba obratu (splatnosti) krátkodobých závazků

Poslední důležitý ukazatel udává průměrnou dobu ve dnech, během které zůstávají krátkodobé závazky podniku neuhrazeny. (Kislingerová, 2007)

$$Doba\ obratu\ krátkodobých\ závazků = \frac{krátkodobé\ závazky}{tržby} \times 365$$

3.3.5 Ukazatele tržní hodnoty

Poslední skupinou ukazatelů jsou ukazatele tržní hodnoty vyjadřující, jak trh hodnotí činnost podniku. Jsou důležité zejména pro investory nebo potenciální investory, kteří chtějí vědět, zda jim daná investice přinese požadovaný výnos, kterého lze dosáhnout dividendami a růstem cen akcií. Tyto ukazatele jsou významné zejména tehdy, jestliže podnik chce získat zdroje financování na kapitálovém trhu. (Kislingerová, 2007)

⁶ 365 dní se použije v případě přijetí anglické metody ACT/365

360 dní se použije v případě přijetí německé metody 30E/360 nebo francouzské metody ACT/360

Nejdůležitějšími ukazateli tržní hodnoty jsou:

- účetní hodnota akcií,
- čistý zisk na akcii,
- dividendový výnos,
- výplatní a aktivační poměr,
- ukazatel P/E.

a) Účetní hodnota akcií

Velmi důležitý ukazatel pro potenciální investory je ukazatel účetní hodnoty akcií, neboť odráží uplynulou celkovou výkonnost podniku. Obecně platí, že by účetní hodnota akcií měla v čase růst, pak se podnik jeví jako finančně zdravý. (Růčková, 2007)

$$\text{Účetní hodnota akcie} = \frac{\text{vlastní kapitál}}{\text{počet emitovaných akcií}}$$

b) Čistý zisk na akcii

Čistý zisk na akcii vyjadřuje velikost čistého zisku⁷ na jednu akcii, který by mohl být vyplacen akcionářům v podobě dividend v případě, že by podnik část zisku nereinvestoval. Tento ukazatel se někdy též označuje jako rentabilita na jednu akcii a používá se především při porovnávání akcií různých společností. (Kislingerová, 2007)

$$\text{Čistý zisk na akcii} = \frac{\text{čistý zisk}}{\text{počet emitovaných akcií}}$$

c) Dividendový výnos

Dividendový výnos vyjadřuje procentní zhodnocení investice určitého akcionáře, pro něhož je to jedna z motivací ke koupi, prodeji nebo držbě dané akcie. Zvýší-li se tržní cena akcií a nezvýší-li se zároveň i výše dividendy, ukazatel dividendového výnosu se snižuje a akcie se pro investory stává méně atraktivní. Kromě dividendového výnosu však může investor dosáhnout i kapitálového výnosu vyplývajícího z růstu tržní ceny akcie, což je pro většinu investorů dokonce důležitější. (Holečková, 2008)

$$\text{Dividendový výnos} = \frac{\text{dividenda na jednu akcii}}{\text{tržní cena akcie}} \times 100 \quad [\%]$$

⁷ Čistým ziskem se v případě tohoto ukazatele rozumí celkový zisk po zdanění a výplatě prioritních dividend.

d) Výplatní poměr

Výplatní poměr udává, jaká část vytvořeného čistého zisku bude vyplacena akcionářům v podobě dividend.

$$\text{Výplatní poměr} = \frac{\text{dividenda na akcii}}{\text{čistý zisk na akcii}}$$

e) Aktivační poměr

Aktivační poměr naopak než předchozí ukazatel vyjadřuje, jaká část vytvořeného čistého zisku připadne na reinvestice podniku. Součet aktivačního a výplatního poměru se rovná jedné.

$$\text{Aktivační poměr} = 1 - \text{výplatní poměr}$$

f) Poměr tržní ceny akcie k zisku na akcii (Ukazatel P/E)

Ukazatel P/E je důležitý především pro investory, kteří do akcií neinvestují kvůli dividendovým, ale především kvůli kapitálovým výnosům. Obecně platí, že v případě nízké (v porovnání s jinými akciemi nebo v čase) hodnoty tohoto ukazatele je pravděpodobné, že daná akcie je podhodnocena a pro investora tedy znamená vhodnou investiční příležitost. Nelze se však rozhodovat pouze podle jednoho ukazatele, problematika týkající se správného načasování koupě akcií je velmi složitou záležitostí a vyžaduje hlubší zkoumání všech souvislostí. (Růčková, 2007)

$$\text{Ukazatel P/E} = \frac{\text{tržní cena akcie}}{\text{čistý zisk na akcii}}$$

3.4 Analýza soustav ukazatelů

Nevýhodou analýzy poměrových ukazatelů je fakt, že jednotlivé poměrové ukazatele mají omezenou vypovídací schopnost. Charakterizují totiž pouze určitý sektor činnosti podniku. Aby mohla být finanční situace podniku posouzena jako celek, je nutné vytvářet soustavy ukazatelů, které umožňují detailněji sledovat souvislosti mezi jednotlivými ukazateli a situacemi. (Grünwald, Holečková, 2009)

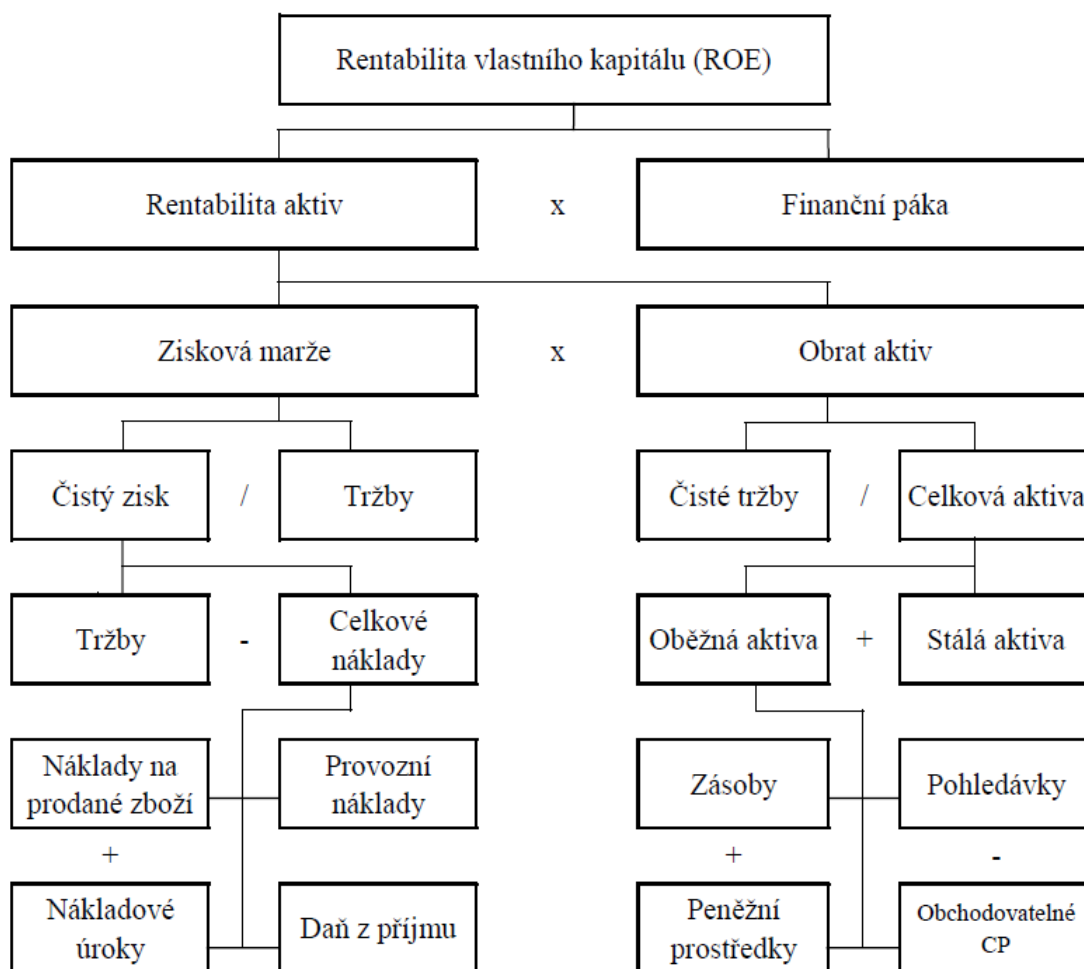
3.4.1 Pyramidové soustavy ukazatelů

Jak je již popsáno v předchozím textu, mezi poměrovými ukazateli existuje celá řada vzájemných závislostí a vztahů. Z toho důvodu se využívají pyramidové soustavy uka-

zatelů, které rozkládají ukazatel na vrcholu pyramidy do dalších ukazatelů pomocí násobení, dělení, sčítání nebo odčítání a tím přehledně zachycují tyto souvislosti. (Sedláček, 2011)

Nejznámějším příkladem pyramidového rozkladu je **Du Pontův** rozklad rentability vlastního kapitálu, jež lze vidět ve schématu 1. *Rentabilita vlastního kapitálu (ROE)* je zde tvořena součinem *rentability aktiv* a *finanční páky*, kterou se rozumí podíl celkového kapitálu k vlastnímu kapitálu. *Rentabilita aktiv (ROA)* je dále tvořena součinem ziskové marže neboli *rentability tržeb (ROS)*, která je rozložena v levé straně schématu a *obratu aktiv* na straně pravé.

Schéma 1: Du Pontův rozklad rentability vlastního kapitálu

Zdroj: Sedláček (2011)

3.4.2 Bonitní a bankrotní modely

Bonitní a bankrotní modely roztřídí podniky podle jejich výkonnosti a důvěryhodnosti (ranking), čímž pomáhají věřitelům a investorům k rychlé orientaci. **Bonitní modely** reflektují míru kvality podniku podle jeho výkonnosti a jsou tedy určeny zejména pro věřitele a vlastníky firmy. **Bankrotní modely** slouží zejména věřitelům, kterým poskytují informace o schopnosti podniku dostát svým závazkům. (Neumaierová, Neumaier, 2002)

K nejvíce používaným modelům patří například:

- Altmanovo Z-skóre,
- Indexy IN,
- Kralickův rychlý test,
- Tamariho model,
- ekonomická přidaná hodnota (EVA).

a) Altmanův index důvěryhodnosti

Altmanův index důvěryhodnosti neboli skóre Z je jedním z bankrotních indikátorů, který vznikl na základě porovnávání dvou skupin firem, a to firem před krachem a excelentních firem. Pomocí určité diskriminační teorie vznikly ukazatele rozlišující obě skupiny firem a jejich váhy. (Neumaierová, Neumaier, 2002)

$$Z = 3,3 \frac{EBIT}{A} + 1,0 \frac{VÝN}{A} + 0,6 \frac{TVK}{CZ} + 1,4 \frac{ZZ}{A} + 1,2 \frac{ČPK}{A},$$

kde:

$\frac{EBIT}{A}$	podíl zisku před zdaněním a úroky a aktiv (výnosnost celkového kapitálu),
$\frac{VÝN}{A}$	podíl celkových výnosů a celkových aktiv (obrat aktiv),
$\frac{TVK}{CZ}$	podíl tržní hodnoty vlastního kapitálu a cizích zdrojů (zadlužení v tržní hodnotě),
$\frac{ZZ}{A}$	podíl aktivovaného (zadržného) zisku na celkových aktivech,
$\frac{ČPK}{A}$	podíl čistého pracovního kapitálu na aktivech. (Neumaierová, Neumaier, 2002)

b) IN indexy

Manželé Neumaierovi sestavili model „IN“ se snahou vyhodnotit finanční zdraví českých podniků. Zprostředkovávají výsledky analýzy 24 významných matematicko-

statistických modelů. Tento model stejně jako Altmanův model vyjadřuje rovnice zahrnující poměrové ukazatele zadluženosti, rentability, aktivity a likvidity. Každému tomuto poměrovému ukazateli je přiřazena váha odvozená od průměrných hodnot tohoto ukazatele v určitém odvětví. Reaguje tedy lépe než Altmanův model na specifika jednotlivých odvětví. (Růčková, 2007)

Vzorec s váhami pro celkovou ekonomiku ČR má následující tvar:

$$IN95 = 0,22 \frac{A}{CZ} + 0,11 \frac{EBIT}{\dot{U}} + 8,33 \frac{EBIT}{A} + 0,52 \frac{V\dot{Y}N}{A} + 0,10 \frac{OA}{KZ+KB\dot{U}} - 16,80 \frac{ZPL}{V\dot{Y}N}$$

kde:

$\frac{A}{CZ}$ podíl celkových aktiv a cizích zdrojů (finanční páka),
 $\frac{EBIT}{\dot{U}}$ podíl zisku před zdaněním a úroky a nákladovými úroky (úrokové krytí),
 $\frac{EBIT}{A}$ podíl zisku před zdaněním a úroky a celkových aktiv (produkční síla),
 $\frac{V\dot{Y}N}{A}$ podíl celkových výnosů a celkových aktiv (obrat aktiv),
 $\frac{OA}{KZ+KB\dot{U}}$ podíl oběžných aktiv a krátkodobých závazků a úvěrů (běžná likvidita),
 $\frac{ZPL}{V\dot{Y}N}$ podíl závazků po lhůtě splatnosti a celkových výnosů (doba obratu závazků po lhůtě splatnosti). (Neumaierová, Neumaier, 2002)

Podniky s hodnotou indexu IN95:

- vyšší než 2 mohou bezproblémově plnit své závazky,
- v rozmezí 1-2 jsou rizikové a mohou mít problémy s plněním svých závazků,
- nižší než 1 již nejsou schopny plnit své závazky a velmi pravděpodobně mají nebo budou mít existenční problémy. (Neumaierová, Neumaier, 2002)

4 Metodika práce

Cílem této bakalářské práce je zhodnotit finanční a hospodářskou situaci podniku prostřednictvím ukazatelů finanční analýzy na základě dat získaných převážně z rozvahy a výkazu zisků a ztrát z let 2007-2012. Dalším cílem je pokusit se navrhnout opatření, která by vedla ke zlepšení hospodaření daného podniku.

Vybrané ukazatele budou porovnávány se souborem pěti dopravních podniků z různých podobně velkých měst České republiky, a to z Karlových Varů, Pardubic, Ústí nad Labem, Jihlavy a Zlína. Veličiny potřebné pro výpočet ukazatelů tohoto souboru jsou získány jako suma položek účetních výkazů jednotlivých podniků (např. suma celkových aktiv všech podniků, suma hospodářského výsledku běžného roku všech podniků,...). Pro rozlišení v tabulkách budou hodnoty vypočtené pro sledovanou společnost označeny příponou „- DPMČB“ a hodnoty pro ostatní dopravní podniky, -soubor podniků.“

Pro výpočty některých ukazatelů jsem použila následující **sekundární údaje**:

- **oběžná aktiva bez dlouhodobých pohledávek** = oběžná aktiva (R 31)⁸ – dlouhodobé pohledávky (R 39),
- **celkové krátkodobé závazky** = krátkodobé závazky (R 103) + krátkodobé bankovní úvěry (R 117) + krátkodobé finanční výpomoci (R 118),
- **EBIT** = VH před zdaněním (VZZ 61)⁹ + Nákladové úroky (VZZ 43),
- **EAT** = VH za účetní období (VZZ 60),
- **tržby** = tržby za prodej zboží (VZZ 01) + výkony (VZZ 04) + tržby z prodeje DM a materiálu (VZZ 19) + ostatní provozní výnosy (VZZ 26) + převod provozních výnosů (VZZ 28) + tržby z prodeje CP (VZZ 31) + výnosy z DFM (VZZ 33) + výnosy z KFM (VZZ 37) + výnosy z přecenění CP (VZZ 39) + výnosové úroky (VZZ 42) + ostatní finanční výnosy (VZZ 44) + převod finančních výnosů (VZZ 46) + mimořádné výnosy (VZZ 53),

⁸ položky rozvahy jsou označeny písmenem R a číslem příslušného řádku (např. R 31 = řádek 31 v rozvaze)

⁹ položky výkazu zisků a ztrát jsou označeny písmeny VZZ a číslem příslušného řádku (např. VZZ 61 = řádek 61 ve Výkazu zisků a ztrát)

- **dlouhodobé zdroje** = vlastní kapitál (R 68) + rezervy (R 87) + dlouhodobé závazky (R 92) + bankovní úvěry dlouhodobé (R 116).

U některých ukazatelů jsem použila průměrné tempo růstu, které je vypočítáno jako:

$$\sqrt[5]{\frac{\text{hodnota v roce 2012}}{\text{hodnota v roce 2007}}}$$

Absolutní ukazatele

- Jako první je proveden **horizontální rozbor** rozvahových a výsledkových položek v letech 2007-2012, kde jsou zkoumány změny jednotlivých položek v čase. Tyto změny jsou vyjádřeny absolutní změnou v Kč a procentním vyjádřením změny, které se zjistí jako:

$$\text{Absolutní změna} = \text{položka } t - \text{položka } t-1,$$

$$\text{Změna za rok } t = \frac{\text{absolutní změna}}{\text{položka } t-1} \times 100 \quad [\%].$$

- Následuje **vertikální rozbor** rozvahových a výsledkových položek v letech 2007-2012, který je založen na procentním podílu na bilanční sumě. Vyjadřuje podíl jednotlivých položek rozvahy a výkazu zisků a ztrát na celkové sumě.

Rozdílové ukazatele

- **Čistý pracovní kapitál (ČPK)** se vypočítá jako rozdíl mezi oběžnými aktivy a krátkodobými závazky, resp. dluhy. Představuje oběžný majetek očištěný o krátkodobé dluhy, které bude potřeba v nejbližší době (max. do jednoho roku) uhradit.

$$\text{ČPK} = \text{oběžná aktiva (R 31)} - \text{celkové krátkodobé závazky}$$

Poměrové ukazatele

Ukazatele likvidity

- **Běžná likvidita** vyjadřuje, do jaké míry jsou krátkodobé závazky společnosti kryty oběžným majetkem.

$$\text{Běžná likvidita} = \frac{\text{oběžná aktiva (R 31)}}{\text{celkové krátkodobé závazky}}$$

- **Pohotová likvidita** odstraňuje nedostatky běžné likvidity tím, že z čitatele odstraní nejméně likvidní složku, a to zásoby. Pokud je pohotová likvidita výrazně nižší než běžná likvidita, v podniku hrají zásoby významnou roli.

$$\text{Pohotová likvidita} = \frac{\text{oběžná aktiva (R 31)-zásoby (R 32)}}{\text{celkové krátkodobé závazky}}$$

- **Okamžitá likvidita** pracuje s nejlíkvnějšími složkami oběžného majetku, tedy s peněžními prostředky a jejich ekvivalenty.

$$\text{Okamžitá likvidita} = \frac{\text{krátkodobý finanční majetek (R 58)}}{\text{celkové krátkodobé závazky}}$$

Ukazatele rentability

- **Rentabilita celkového kapitálu (ROA)** vyjadřuje, kolik Kč zisku připadá na 1 Kč aktiv, vyjadřuje celkovou efektivnost podniku, resp. produkční sílu.

$$ROA = \frac{EBIT}{\text{celková aktiva (R 01)}}$$

- **Rentabilita vlastního kapitálu (ROE)** vyjadřuje, kolik Kč zisku připadá na 1 Kč vlastního kapitálu.

$$ROE = \frac{EAT}{\text{vlastní kapitál (R 68)}}$$

- **Rentabilita tržeb (ROS)** vyjadřuje, kolik Kč zisku připadá na 1 Kč tržeb.

$$ROS = \frac{EAT}{\text{tržby}}$$

- **Nákladovost** vyjadřuje, kolik Kč nákladů vynaloží podnik na 1 Kč tržeb, součet nákladovosti a rentability tržeb se rovná jedné.

$$\text{Nákladovost} = 1 - \frac{EAT}{\text{tržby}}$$

Ukazatele zadluženosti

- **Ukazatel věřitelského rizika** je základním ukazatelem zadluženosti a vyjadřuje podíl celkových závazků na celkových aktivech. Vyšší hodnota tohoto ukazatele znamená vyšší zadluženost společnosti a tím i vyšší riziko věřitelů.

$$\text{Věřitelské riziko} = \frac{\text{cizí zdroje (R 86)}}{\text{celková aktiva (R 01)}}$$

- **Koeficient samofinancování** je doplňkovým ukazatelem k věřitelskému riziku, jejich součet je roven jedné. Vyjadřuje podíl celkového vlastního kapitálu na celkových aktivech.

$$\text{Koeficient samofinancování} = \frac{\text{vlastní kapitál (R 68)}}{\text{celková aktiva (R 01)}}$$

- **Ukazatel úrokového krytí** poskytuje věřitelům a akcionářům odpověď na otázku, zda je společnost schopna platit úroky, resp. splácet příslušné dluhy. Vyjadřuje tedy přiměřenost zadlužení.

$$\text{Úrokové krytí} = \frac{\text{EBIT}}{\text{nákladové úroky (VZZ 43)}}$$

- **Ukazatel podílu cizího kapitálu (koeficient zadluženosti)** vyjadřuje poměr cizích a vlastních zdrojů společnosti, resp. jak velký díl vlastního kapitálu by musel být použit k úhradě všech dluhů.

$$\text{Koeficient zadluženosti} = \frac{\text{cizí zdroje (R 86)}}{\text{vlastní kapitál (R 68)}}$$

- **Dlouhodobé krytí stálých aktiv** vyjadřuje, z jaké části je dlouhodobý majetek společnosti kryt dlouhodobými zdroji. Tento ukazatel informuje uživatele o tom, zda nedochází k překapitalizaci podniku, která nastává v případě, že podnik má nadbytek dlouhodobých zdrojů, kterými financuje i oběžný majetek.

$$\text{Dlouhodobé krytí stálých aktiv} = \frac{\text{dlouhodobé zdroje}}{\text{dlouhodobý majetek (R 3)}}$$

- **Krytí stálých aktiv vlastním kapitálem** vyjadřuje, jak je dlouhodobý majetek společnosti kryt vlastním kapitálem.

$$\text{Krytí stálých aktiv vlastním kapitálem} = \frac{\text{vlastní kapitál (R 68)}}{\text{dlouhodobý majetek (R 03)}}$$

Ukazatele aktivity

- **Obrat aktiv** vyjadřuje efektivnost hospodaření s veškerými aktivy společnosti.

$$\text{Obrat aktiv} = \frac{\text{tržby}}{\text{celková aktiva (R 01)}}$$

- **Obrat stálých aktiv** vyjadřuje efektivnost hospodaření s dlouhodobým hmotným majetkem ve společnosti.

$$\text{Obrat stálých aktiv} = \frac{\text{tržby}}{\text{dlouhodobý hmotný majetek (R 13)}}$$

- **Obrat zásob** vyjadřuje, kolikrát se ve společnosti za rok obmění zásoby, respektive kolikrát za rok se mohou zásoby proměnit v tržby.

$$\text{Obrat zásob} = \frac{\text{tržby}}{\text{zásoby (R 32)}}$$

- **Doba obratu zásob** vyjadřuje, za kolik dní společnost prodá/spotřebuje své zásoby.

$$\text{Doba obratu zásob} = \frac{\text{zásoby (R 32)}}{\text{tržby}} * 365$$

- **Doba obratu pohledávek** vyjadřuje, jak dlouhá je průměrně doba splatnosti pohledávek.

$$\text{Doba obratu pohledávek} = \frac{\text{dlouhodobé pohledávky (R 39)} + \text{krátkodobé pohledávky (R 48)}}{\text{tržby}} * 365$$

- **Doba obratu krátkodobých závazků** vyjadřuje, za kolik dní společnost průměrně hradí své závazky.

$$\text{Doba obratu krátkodobých závazků} = \frac{\text{celkové krátkodobé závazky}}{\text{tržby}} * 365$$

Úhrada prokazatelné ztráty

- Dále je popsáno, jakou podnik ročně generuje prokazatelnou ztrátu a jakým dílem se kdo podílí na její úhradě. *Prokazatelnou ztrátu* ve veřejné linkové osobní dopravě tvoří rozdíl mezi upraveným přiměřeným ziskem¹⁰ a ekonomicky oprávněnými náklady¹¹. Dopravce si prokazatelnou ztrátu za předchozí období sám vypočte a výpočet prokazatelné ztráty doloží příslušnému dopravnímu úřadu. (§ 1 Vyhlášky č. 580/1990 Sb. ministerstva dopravy a spojů o prokazatelné ztrátě ve veřejné linkové osobní dopravě, 1990)

Porovnání se souborem dopravních podniků

- V úplném závěru praktické části mé bakalářské práce budou porovnány náklady, výnosy a výsledek hospodaření českobudějovického dopravního podniku s průměrem souboru srovnávaných dopravních podniků. Průměrné hodnoty tohoto souboru získám jako sumu položek výkazů zisků a ztrát všech srovnávaných podniků vydělenou pěti. Z důvodu velmi rozdílných poměrů ve srovnávaných podnicích, co se týče kapitálové a majetkové vybavenosti, nelze provést absolutní porovnání průměrných hodnot jednotlivých položek rozvahy. Lze však provést porovnání struktury aktiv a pasiv, vyjádřené průměrnými podíly jednotlivých položek na určité společné základně.

¹⁰ Přiměřený zisk je částka, která po zdanění a přidělu do povinných fondů nepřekračuje 1/8 ceny autobusů, které podnik používá pro veřejnou linkovou dopravu, snížená o sumu účetních odpisů těchto autobusů.

¹¹ Ekonomicky oprávněné náklady jsou náklady vynaložené na pořízení materiálu, mzdové a osobní náklady nebo ostatní přímé i nepřímé náklady. Vychází se z dlouhodobě obvyklé úrovně těchto nákladů.

5 Charakteristika sledovaného podniku

Dopravní podnik města České Budějovice, a. s. byl zapsán do obchodního rejstříku dne 1. září 1997, počátky městské hromadné dopravy v Českých Budějovicích však sahají až do roku 1909. Společnost vznikla z tehdejšího Dopravního podniku města Českých Budějovic, s. p. Současný poskytovatel městské hromadné dopravy zajišťuje přepravu osob na území celého města České Budějovice a v 16 příměstských obcích a dvou městech v jeho okolí.

Společnost sídlí v Českých Budějovicích v Novohradské ulici č. 738/40, PSČ 370 33. Základní kapitál ve výši 485 536 000 Kč tvoří 485 536 ks kmenových akcií na jméno ve jmenovité hodnotě 1 000 Kč v zaknihované podobě. Jediným akcionářem je Statutární město České Budějovice.

Předmětem podnikání jsou kromě provozování trolejbusové a autobusové dráhy také servis vozidel (pneu, myčka, lakovna, opravy), který má mimo základní činnost největší podíl na celkovém objemu tržeb (přes 14 milionů korun). Dalšími činnostmi jsou stavební práce, zprostředkování obchodu a služeb, reklamní činnost, pronájem a půjčování movitých věcí, poradenská a konzultační činnost atd.

Zajímavosti

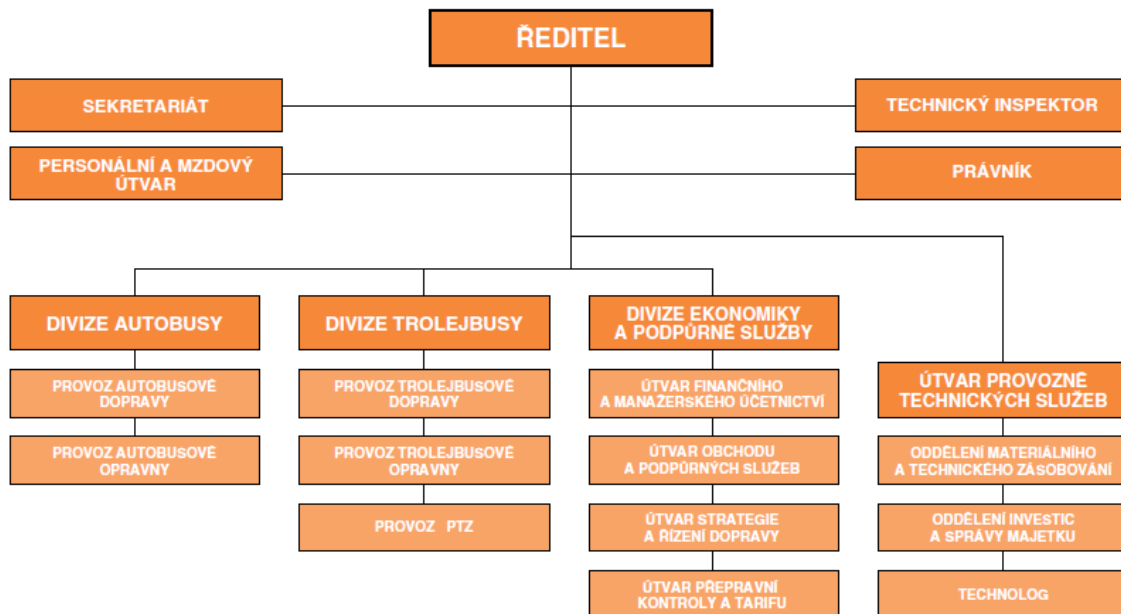
Současnou MHD tvoří 21 linek, z toho 13 autobusových s celkovou délkou 155,4 km a 8 trolejbusových s délkou 65,8 km. V pracovní den ve špičce je vypravováno celkem 83 vozů, zatímco v sedle je to pouze 48 vozů a o víkendech a svátcích 29 vozů. Dopravní podnik města České Budějovice v roce 2012 zaměstnával 384 zaměstnanců, z toho 187 řidičů, kteří během uvedeného roku přepravili celkem přes 38 milionů osob.

Činnost byla v roce 2012 zajišťována celkem 83 autobusy MHD, z nichž byla nejvíce zastoupena nízkopodlažní Karosa Renault (21 kusů) a nízkopodlažní Irisbus (19 kusů). Trolejbusů vlastní Dopravní podnik celkem 58 kusů.

Podle studie společnosti MasterCard z roku 2012 patří městská doprava v Českých Budějovicích k nejlevnějším v České republice. Příznivé ceny vynikají zejména při porovnání se zhruba stejně velkými městy, jako jsou Liberec, Ústí nad Labem, Hradec Králové či Pardubice. Měsíční jízdenka v Českých Budějovicích cestující vyjde na 380 Kč, kdežto například v Liberci na 500 Kč nebo v Ústí nad Labem na 535 Kč.

Pololetní jízdné přijde v Českých Budějovicích cestující na 1020 Kč, v Hradci Králové na 1120 Kč a v Pardubicích na 1170 Kč.

Schéma 2: Organizační struktura Dopravního podniku města České Budějovice, a. s. v roce 2012

Zdroj: Výroční zpráva Dopravního podniku města České Budějovice, a. s. k roku 2012

6 Finanční analýza Dopravního podniku města České Budějovice, a. s.

6.1 Analýza absolutních ukazatelů

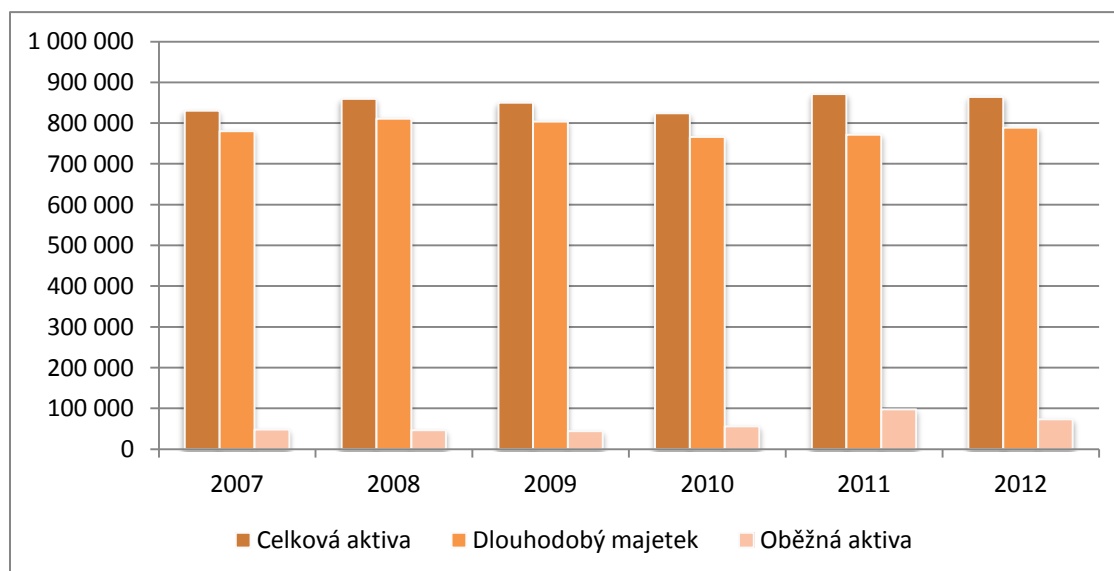
Analýza rozvahy

a) Horizontální analýza aktiv

Jak můžeme vidět z grafu 1, aktiva daného podniku byla ve sledovaném období velice proměnlivá. Mezi lety 2008 a 2010 se snižovala zejména z důvodu poklesu dlouhodobého hmotného majetku (v roce 2009 zhruba o 10 milionů Kč a v roce 2010 zhruba o 37 milionů Kč). Tento pokles byl zapříčiněn jednak vysokými odpisy a jednak vyřazováním starých strojů. Největší nárůst celkových aktiv zaznamenala společnost mezi roky 2010 a 2011 o 5,76 %, což bylo nejvíce zapříčiněno nárůstem krátkodobého finančního majetku.

Žádná z položek nevykazuje trvalý růst ani trvalý pokles. V roce 2007 činila celková aktiva 830 877 tis. Kč a v roce 2012 činila 864 844 tis. Kč, což představuje průměrné meziroční tempo růstu 0,80 %.

Graf 1: Vývoj aktiv v letech 2007 – 2012 (v tis. Kč)

Zdroj: Rozvaha společnosti z let 2007-2012, vlastní výpočty

Jak lze vidět v tabulce 4, jeden z největších relativních nárůstů o 203 % patřil v roce 2009 *dlouhodobému nehmotnému majetku*, respektive položce nedokončený dl. nehmotný majetek, kdy společnost nakupovala programové vybavení za více než 4 miliony Kč, které v dalším roce je již zařazeno mezi položky softwaru. *Dlouhodobý hmotný majetek* kolísá po celé období okolo 770 až 800 mil. Kč. Zatímco díky odpisům postupně klesá hodnota staveb, přibývá samostatných movitých věcí ve formě autobusů a trolejbusů. Největší přírůstek je vidět v roce 2008 o více než 30 milionů Kč, kdy se zvýšila jak položka staveb, tak samostatných movitých věcí.

Jedinou položku *zásob* tvoří materiál, který z hodnoty 15,8 mil. Kč v roce 2007 roste průměrným tempem růstu 5 % až do roku 2010 a v posledních dvou sledovaných letech opět klesá na 15 mil. Kč. Velmi vysokou relativní změnu můžeme vidět i v případě *krátkodobých pohledávek*, které v roce 2010 vzrostly oproti předchozímu roku o 82 %, což bylo zapříčiněno vysokou daňovou pohledávkou za státem ve výši 23 mil. Kč. K vůbec největší změně v podnikových aktivech došlo u *krátkodobého finančního majetku* mezi lety 2010 a 2011, kdy peníze uložené na bankovních účtech vzrostly z 3 mil. Kč na 64 mil. Kč, z důvodu přijetí krátkodobého bankovního úvěru.

Tabulka 4: Horizontální analýza aktiv – **absolutní změny v tis. Kč a relativní změny**

Rozvaha ve zkrácené formě - AKTIVA	2007/2008		2008/2009		2009/2010		2010/2011		2011/2012	
	absolut.	relativ.	absolut.	relativ.	absolut.	relativ.	absolut.	relativ.	absolut.	relativ.
AKTIVA CELKEM	28 771	3,46%	-9 186	-1,07%	-26 076	-3,07%	47 499	5,76%	-7 041	-0,81%
Dlouhodobý majetek	30 564	3,92%	-6 873	-0,85%	-38 280	-4,76%	6 204	0,81%	16 881	2,19%
Dl. nehmotný majetek	-89	-4,84%	3 553	203,26%	-1 593	-30,05%	-777	-20,95%	-63	-2,15%
Dl. hmotný majetek	30 653	3,94%	-10 426	-1,29%	-36 687	-4,59%	6 981	0,92%	16 944	2,20%
Oběžná aktiva	-1 723	-3,57%	-2 236	-4,80%	12 127	27,34%	41 278	73,08%	-24 046	-24,60%
Zásoby	1 377	8,72%	235	1,37%	851	4,89%	-1 495	-8,19%	-1 661	-9,91%
Krátkodobé pohledávky	-2 305	-13,52%	3 886	26,35%	15 346	82,35%	-18 455	-54,31%	-1 726	-11,12%
Krátkodobý finanční majetek	-795	-5,14%	-6 357	-43,32%	-4 070	-48,93%	61 228	1441,34%	-20 659	-31,55%

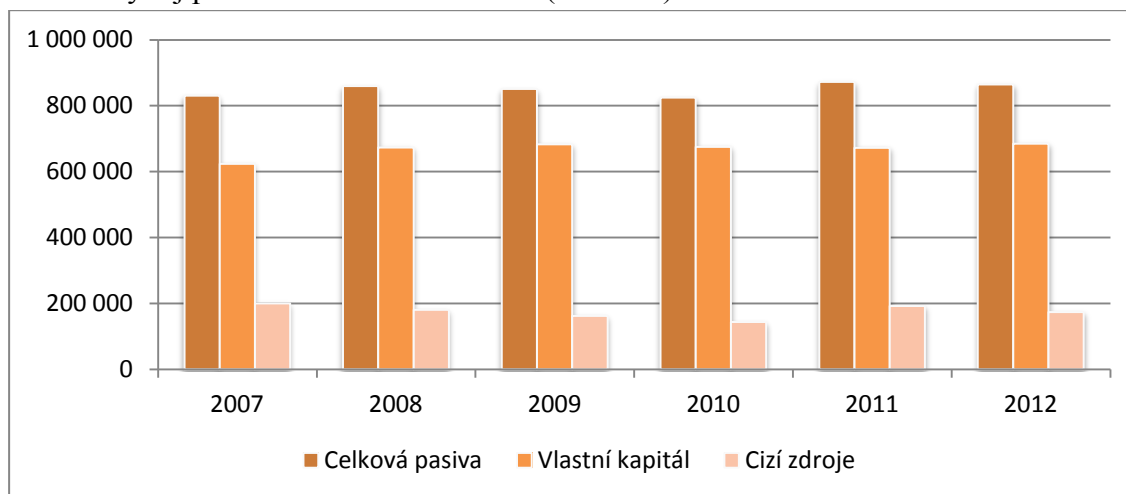
Zdroj: Rozvaha společnosti z let 2007-2012, vlastní výpočty

b) Horizontální analýza pasiv

Jak vyplývá z bilanční rovnice, celková pasiva se vyvíjejí stejně jako celková aktiva, v tomto případě velmi proměnlivě, avšak s průměrným meziročním tempem růstu 0,80 %. Pasiva se skládají z vlastních a cizích zdrojů. Vývoj těchto dvou složek a celkových pasiv můžeme vyčíst z grafu 2.

Vlastní kapitál mezi lety 2007 a 2009 rostl, přičemž největší nárůst je zaznamenán v roce 2008, kdy vlastní kapitál vzrostl zhruba o 50 milionů Kč (o 8 % v relativním vyjádření). Důvodů tohoto navýšení bylo hned několik – společnost se rozhodla zvýšit základní kapitál, došlo ke snížení neuhrazené ztráty minulých let a výsledek hospodaření byl taktéž vyšší než v předchozím období. Mezi lety 2009 a 2011 vlastní kapitál nevýrazně klesal zejména v důsledku záporných výsledků hospodaření a v roce 2012 se společnost znovu rozhodla navýšit svůj základní kapitál. Cizí zdroje vykazují trvalou klesající tendenci o 9-12 % ročně, s výjimkou v roce 2011.

Graf 2: Vývoj pasiv v letech 2007 – 2012 (v tis. Kč)

Zdroj: Rozvaha společnosti z let 2007-2012, vlastní výpočty

Vývoj jednotlivých položek vlastního i cizího kapitálu můžeme vidět v tabulce 5. Za sledované období se společnost dvakrát rozhodla navýšit svůj *základní kapitál*, v roce 2008 o 23 milionů Kč a v roce 2012 o 18 milionů Kč na současných 485,5 mil. Kč. Společnost během sledovaného období postupně zvyšovala svůj *zákonný rezervní fond* průměrně o 1,3 % ročně a od roku 2010 je jeho hodnota ustálena na 54,2 mil. Kč. Velmi pohyblivou složkou pasiv podniku jsou obě položky *výsledků hospodaření*. Zatímco výsledek hospodaření minulých let (kromě roku 2011) rapidně roste v průměru o 149 % ročně, výsledek hospodaření běžného účetního období se snižuje průměrně o 83 % ročně. Co se týče cizích zdrojů, dlouhodobé závazky po celé období pomalu rostou v průměru o 6 % ročně, krátkodobé závazky v průběhu let kolísají, avšak s průměrným poklesem o 6 % ročně. Velmi zajímavý je pohled na položku změn *bankovních úvěrů*, kde se v prvních třech letech vyskytuje stejná hodnota, a to 24,2 milionů Kč. Bankovní úvěry jsou totiž z počátku sledovaného období tvořeny pouze dlouhodobými úvěry, z kterých je každoročně splácena stejná částka. V roce 2011 dojde

k navýšení položky bankovních úvěrů a výpomocí o 143 %, k čemuž nejvíce přispívá poskytnutý krátkodobý bankovní úvěr na 57 milionů Kč.

Tabulka 5: Horizontální analýza pasiv – **absolutní změny v tis. Kč a relativní změny**

Rozvaha ve zkrácené formě - PASIVA	2007/2008		2008/2009		2009/2010		2010/2011		2011/2012	
	absolut.	relativ.	absolut.	relativ.	absolut.	relativ.	absolut.	relativ.	absolut.	relativ.
PASIVA CELKEM	28 771	3,46%	-9 186	-1,07%	-26 076	-3,07%	47 499	5,76%	-7 041	-0,81%
Vlastní kapitál	49 817	7,99%	9 110	1,35%	-7 112	-1,04%	-3 170	-0,47%	12 812	1,91%
Základní kapitál	23 016	5,18%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	18 336	3,92%
Kapitálové fondy	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%
Rezervní fondy a ostatní fondy ze zisku	711	1,13%	1 340	2,11%	456	0,70%	0	0,00%	0	0,00%
VH minulých let	13 520	76,97%	25 461	629,44%	8 655	40,41%	-7 113	-23,65%	4 451	19,39%
VH běžného účetního období (+/-)	12 570	88,33%	-17 691	-66,01%	-16 223	-178,08%	3 943	55,43%	-9 975	-314,67%
Cizí zdroje	-19 797	-9,91%	-18 003	-10,00%	-18 716	-11,55%	49 314	34,40%	-18 631	-9,67%
Rezervy	0	x	0	x	0	x	0	x	742	x
Dlouhodobé závazky	4 570	10,80%	3 019	6,44%	2 191	4,39%	444	0,85%	3 026	5,76%
Krátkodobé závazky	-150	-0,40%	3 195	8,61%	3 311	8,21%	-19 383	-44,44%	-244	-1,01%
Bankovní úvěry a výpomoci	-24 217	-20,13%	-24 217	-25,21%	-24 218	-33,70%	68 253	143,27%	-22 155	-19,12%

Zdroj: Rozvaha společnosti z let 2007-2012, vlastní výpočty

c) Vertikální analýza aktiv

Z tabulky 6 je zřejmé, že v aktivech zcela dominuje dlouhodobý hmotný majetek. Mezi lety 2007 a 2010 se nacházel téměř na stejné úrovni podílu na celkových aktivech, a to mezi 93 a 94 %. V roce 2011 však klesl o 4,24 procentních bodů, což bylo způsobeno výrazným zvýšením podílu oběžného majetku o 4,36 procentních bodů. V roce 2012 se dlouhodobý majetek dostal opět na hodnotu přesahující 91 %.

Oběžná aktiva tvoří ve všech sledovaných letech pouze zlomek celkových aktiv (5-12 %). Nejstabilnější položkou oběžných aktiv jsou *zásoby*, které se po celé sledované období pohybují v rozmezí 1,7-2,2 %. Největší podíl *krátkodobých pohledávek* na celkových aktivech je zaznamenán v roce 2010, kdy dosáhl 4,12 % a byl zapříčiněn vysokými daňovými pohledávkami za státem (zhruba 23 mil. Kč). Podíl *krátkodobého finančního majetku* mezi lety 2007-2010 klesá průměrně o 0,45 procentních bodů ročně, následuje prudké zvýšení v roce 2011 související zejména s připsáním krátkodobého bankovního úvěru na bankovní účet, jak je již popsáno v horizontální analýze aktiv.

Tabulka 6: Vertikální analýza aktiv

Rozvaha ve zkrácené formě - AKTIVA	Podíl hodnoty netto na celkových aktivech v %					
	2007	2008	2009	2010	2011	2012
AKTIVA CELKEM	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
Dlouhodobý majetek	93,95%	94,36%	94,57%	92,92%	88,57%	91,24%
Dlouhodobý nehmotný majetek	0,22%	0,20%	0,62%	0,45%	0,34%	0,33%
Dlouhodobý hmotný majetek	93,73%	94,16%	93,95%	92,47%	88,23%	90,91%
Oběžná aktiva	5,82%	5,42%	5,22%	6,85%	11,21%	8,52%
Zásoby	1,90%	2,00%	2,05%	2,21%	1,92%	1,75%
Krátkodobé pohledávky	2,05%	1,72%	2,19%	4,12%	1,78%	1,60%
Krátkodobý finanční majetek	1,86%	1,71%	0,98%	0,52%	7,51%	5,18%

Zdroj: Rozvaha společnosti z let 2007-2012. vlastní výpočty

d) Vertikální analýza pasiv

Pasiva Dopravního podniku města České Budějovice, a. s. jsou tvořena z více jak tří čtvrtin položkami vlastního kapitálu, viz tabulka 7. Od roku 2007 do roku 2010 se podíl vlastního kapitálu na celkových pasivech společnosti zvyšoval průměrně o 2,29 procentních bodů ročně. V roce 2011 došlo k poklesu o 4,81 procentních bodů, což bylo zapříčiněno rapidním zvýšením podílu cizích zdrojů na celkových pasivech (opět díky krátkodobému bankovnímu úvěru na 57 mil. Kč).

Výsledek hospodaření minulých let byl v letech 2007 a 2008 tvořen neuhrazenou ztrátou minulých let, proto jsou jeho hodnoty v tabulce 7 záporné. Od roku 2009 se zde vykazuje nerozdělený zisk minulých let tvořící zhruba 2-4 % celkových podnikových pasiv. Velmi proměnlivou složkou vlastního kapitálu je výsledek hospodaření běžného účetního období. Nejvyšší podíl byl zaznamenán v roce 2008, a to 3,12 % a nejnižší v roce 2012, a to -1,52 %.

Jelikož se zvyšuje podíl vlastního kapitálu, logicky tím klesá podíl cizích zdrojů, ve společnosti tedy dochází k postupnému nahrazování cizích zdrojů zdroji vlastními.

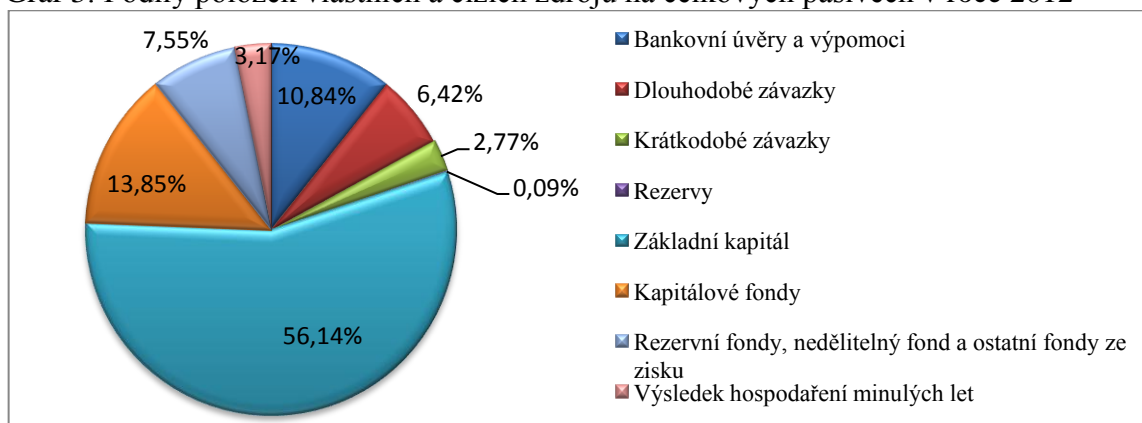
Tabulka 7: Vertikální analýza pasiv

Rozvaha ve zkrácené formě - PASIVA	Podíl položky na celkových pasivech v %					
	2007	2008	2009	2010	2011	2012
PASIVA CELKEM	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
Vlastní kapitál	75,04%	78,32%	80,24%	81,91%	77,09%	79,19%
Základní kapitál	53,46%	54,35%	54,93%	56,67%	53,59%	56,14%
Kapitálové fondy	14,42%	13,93%	14,09%	14,53%	13,74%	13,85%
Rezervní fondy a ostatní fondy ze zisku	7,56%	7,39%	7,63%	7,92%	7,49%	7,55%
VH minulých let	-2,11%	-0,47%	2,52%	3,65%	2,63%	3,17%
VH běžného účetního období (+/-)	1,71%	3,12%	1,07%	-0,86%	-0,36%	-1,52%
Cizí zdroje	24,05%	20,94%	19,05%	17,39%	22,10%	20,12%
Rezervy	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,09%
Dlouhodobé závazky	5,09%	5,45%	5,87%	6,32%	6,02%	6,42%
Krátkodobé závazky	4,48%	4,32%	4,74%	5,29%	2,78%	2,77%
Bankovní úvěry a výpomoci	14,48%	11,18%	8,45%	5,78%	13,29%	10,84%

Zdroj: Rozvaha společnosti z let 2007-2012, vlastní výpočty

Graf 3 vyjadřuje podíly jednotlivých složek vlastního a cizího kapitálu v pasivech v roce 2012. Stejně jako v ostatních sledovaných letech má největší (více než poloviční) podíl v pasivech základní kapitál. Následují kapitálové fondy s 13,85 % a bankovní úvěry a výpomoci s 10,84 %. Nejmenšími složkami jsou rezervy, které jsou v roce 2012 tvořeny za celé sledované období poprvé.

Graf 3: Podíly položek vlastních a cizích zdrojů na celkových pasivech v roce 2012

Zdroj: Rozvaha společnosti z let 2007-2012, vlastní výpočty

Analýza výsledovky

a) Horizontální analýza výsledovky

Výsledek hospodaření za účetní období dosahoval v letech 2007-2009 kladných hodnot, v roce 2010 se však „přehoupł“ do záporných, viz tabulka 8 a graf 4. Tabulka

horizontální analýzy výkazu zisků a ztrát v absolutním vyjádření je součástí přílohy 1. Největší pokles výsledku hospodaření v absolutní hodnotě byl zaznamenán v roce 2009, kdy se snížil oproti minulému období o 17,7 mil. Kč, zejména z důvodu vysokého poklesu tržeb za vlastní výkony a služby. V procentním vyjádření změny se nejvíce snížil v roce 2012 o 314,67 %, zejména jako následek vysoké hodnoty odložené daně z příjmu za běžnou činnost.

Velmi důležitou položkou pro dopravní podnik je výkonnost podniku (tržby z prodeje vlastních výrobků a služeb + aktivace), která je opět vcelku proměnlivá, avšak průměrně klesá o 2,2 % ročně. Stejně jako výkony klesá i výkonová spotřeba průměrně o 3,7 %, pokles tržeb z hromadné dopravy se společnost snaží eliminovat úsporou nákladů, a to jak úsporou materiálů a energií, tak i služeb. Jednou z nejdůležitějších položek horizontální analýzy výkazu zisků a ztrát je přidaná hodnota (obchodní marže + výkony – výkonová spotřeba), která je u sledovaného podniku taktéž velmi nestálá. V roce 2008 vzrostla o 23 % díky nejvyšším tržbám za výrobky a služby za celé sledované období (175 mil. Kč). V následujícím roce tyto tržby klesly na svou obvyklou hodnotu pod 160 mil. Kč a přidaná hodnota tak klesla o 32,29 %. V dalších 2 letech opět rostla. Díky rostoucí obchodní marži a klesající výkonové spotřebě, přidaná hodnota roste průměrným tempem téměř 4,4 %.

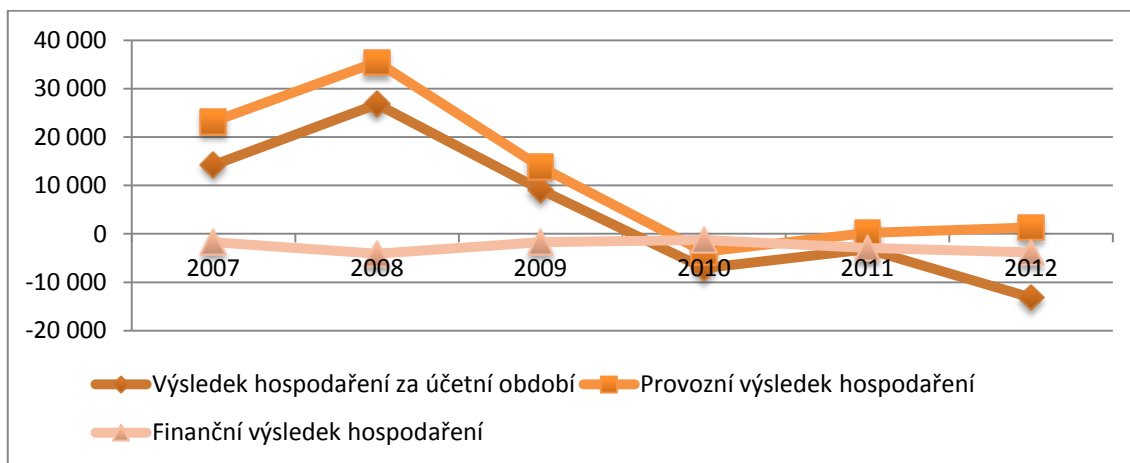
Tabulka 8: Horizontální analýza výkazu zisků a ztrát – procentní vyjádření změn

Zkrácený výkaz zisků a ztrát	Hodnota v %				
	2008/2007	2009/2008	2010/2009	2011/2010	2012/2011
Tržby za prodej zboží	17,16%	-3,74%	25,69%	-15,47%	-11,17%
Obchodní marže	82,35%	-20,43%	-39,38%	123,89%	-13,94%
Výkony	7,48%	-11,24%	0,97%	-5,44%	-1,70%
Tržby za prodej vlastních výrobků a služeb	8,59%	-10,05%	1,30%	-1,12%	-1,72%
Výkonová spotřeba	4,54%	-6,06%	-3,17%	-12,11%	-1,12%
Spotřeba materiálu a energie	7,95%	-6,23%	-5,07%	-9,46%	3,04%
Přidaná hodnota	23,00%	-32,29%	22,44%	26,34%	-3,89%
Osobní náklady	5,64%	4,30%	-2,29%	-1,46%	1,27%
Mzdové náklady	4,71%	5,82%	-3,00%	-2,24%	1,92%
Daně a poplatky	-8,13%	-77,02%	0,00%	23,36%	26,58%
Odpisy dlouhodobého nehm. a hm. majetku	3,56%	1,57%	2,55%	1,96%	-2,81%
Tržby z prodeje dl. majetku a materiálu	293,41%	-78,14%	7,85%	16,29%	94,49%
Provozní výsledek hospodaření	52,97%	-61,02%	-126,61%	104,59%	682,25%
Finanční výsledek hospodaření	-140,07%	58,56%	27,19%	-133,47%	-31,95%
Výsledek hospodaření za běžnou činnost	88,31%	-66,01%	-178,08%	55,43%	-314,67%
Mimořádný výsledek hospodaření	x	-100,00%	x	x	x
Výsledek hospodaření za účetní období (+/-)	88,33%	-66,01%	-178,08%	55,43%	-314,67%

Zdroj: Výkaz zisků a ztrát společnosti z let 2007-2012, vlastní výpočty

V grafu 4 lze vidět, že provozní výsledek hospodaření měl téměř stejný vývoj jako výsledek hospodaření za účetní období, až na rok 2012, kdy se provozní výsledek hospodaření zvýšil zhruba o 1 milion Kč (682 %) díky vysokým tržbám z prodeje dlouhodobého hmotného majetku, avšak celkový výsledek hospodaření se kvůli vysoké odložené dani a zápornému finančnímu výsledku hospodaření propadl o necelých 10 milionů Kč oproti předchozímu roku.

Graf 4: Vývoj jednotlivých výsledků hospodaření (v tis. Kč)

Zdroj: Rozvaha společnosti z let 2007-2012, vlastní výpočty

b) Vertikální analýza výkazu zisků a ztrát

Vertikální analýza vyjadřuje procentní podíl jednotlivých nákladových položek, výnosových položek a obchodní marže na zvoleném základu, a to podnikových výkonech (Tržby z prodeje vlastních výrobků a služeb + změna stavu zásob vlastní činnosti + aktivace).

Jak lze vyčíst z tabulky 9, podíl tržeb za prodej zboží rostl až do roku 2010 v průměru o 1,4 procentních bodů ročně, v posledních letech však opět klesá. Největší podíl na podnikových výkonech mají tržby za prodej vlastních výrobků a služeb (zejména služeb), které vykazují trvalý růst, přičemž v letech 2011 a 2012 se ustálily na hodnotě okolo 93 %.

Z nákladových položek jsou největším zatížením osobní náklady, které v roce 2012 dokonce přesáhly 102% podíl na výkonech. Další vysoký podíl má také výkonová spotřeba, která však kolísavě klesá a v roce 2012 měla hodnotu 76,44 %. Za zmínku také stojí relativně vysoký a rostoucí podíl odpisů dlouhodobého majetku, který v roce 2012 sahá k hodnotě přes 47 %.

Tabulka 9: Vertikální analýza výkazu zisků a ztrát

Zkrácený výkaz zisků a ztrát	Hodnota v %					
	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Tržby za prodej zboží	12,00%	13,08%	14,18%	17,65%	15,78%	14,26%
Obchodní marže	0,39%	0,65%	0,59%	0,35%	0,83%	0,73%
Výkony	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
Tržby za prodej vlastních výrobků a služeb	87,00%	87,90%	89,08%	89,37%	93,46%	93,44%
Výkonová spotřeba	82,82%	80,55%	85,25%	81,76%	75,99%	76,44%
Spotřeba materiálu a energie	63,10%	63,37%	66,95%	62,94%	60,27%	63,18%
Přidaná hodnota	17,56%	20,10%	15,33%	18,59%	24,84%	24,29%
Osobní náklady	85,26%	83,80%	98,47%	95,30%	99,31%	102,32%
Mzdové náklady	60,35%	58,79%	70,09%	67,33%	69,61%	72,18%
Daně a poplatky	0,62%	0,53%	0,14%	0,14%	0,18%	0,23%
Odpisy dlouhodobého nehm. a hm. majetku	39,64%	38,20%	43,71%	44,39%	47,87%	47,33%
Tržby z prodeje dl. majetku a materiálu	0,34%	1,23%	0,30%	0,32%	0,40%	0,79%
Provozní výsledek hospodaření	12,54%	17,85%	7,84%	-2,07%	0,10%	0,80%
Finanční výsledek hospodaření	-0,93%	-2,07%	-0,97%	-0,70%	-1,72%	-2,31%
Výsledek hospodaření za běžnou činnost	7,69%	13,48%	5,16%	-3,99%	-1,88%	-7,94%
Mimořádný výsledek hospodaření	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Výsledek hospodaření za účetní období (+/-)	7,69%	13,48%	5,16%	-3,99%	-1,88%	-7,94%

Zdroj: Výkaz zisků a ztrát společnosti z let 2007-2012, vlastní výpočty

6.2 Rozdílové ukazatele

Čistý pracovní kapitál

Čistý pracovní kapitál zjednodušeně řečeno ukazuje, kolik prostředků zbude po uhrazení všech krátkodobých závazků společnosti. Jeho hodnota by tedy měla být nezáporná. Zároveň ale nesmí být příliš vysoká, což by znamenalo, že část běžného provozu je financována dlouhodobými zdroji podniku – dlouhodobými úvěry nebo dokonce vlastními zdroji, které jsou nejdražšími zdroji financování nebo nesou největší riziko.

Tabulka 10 vyjadřuje, že v případě Dopravního podniku města České Budějovice, a. s. hodnota ČPK v letech 2007-2011 kolísá, nepřesahuje však hodnotu 17 mil. Kč. V posledním sledovaném roce 2012 dosáhla hodnoty přes 35 mil. Kč. V tomto roce byla vysoká oběžná aktiva, a to zejména účty v bance (43,7 mil. Kč). Další příčinou je substituce krátkodobých úvěrů za dlouhodobé:

- krátkodobé úvěry v roce 2011: 57 mil. Kč a v roce 2012: 14,5 mil. Kč
- dlouhodobé úvěry v roce 2011: 59 mil. Kč a v roce 2012: 80 mil. Kč.

Průměrné hodnoty čistého pracovního kapitálu na jeden srovnávaný podnik ze souboru se pohybují mezi 18 a 32 miliony Kč. Jsou tedy výrazně vyšší. Srovnatelné podniky jsou (při posuzování pouze tohoto ukazatele) likvidnější a v případě, že by nastala situace, kdy by byla potřeba splatit všechny krátkodobé závazky naráz, soubor dopravních podniků by byl schopen pokračovat ve své dosavadní činnosti snáze a efektivněji.

Tabulka 10: Čistý pracovní kapitál (v tis. Kč)

Rok	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Oběžná aktiva bez dlouhodobých pohledávek	48 316	46 593	44 357	56 484	97 762	73 716
Krátkodobé závazky + krátkodobé bankovní úvěry	37 260	37 110	40 305	43 616	81 476	38 445
Čistý pracovní kapitál - DPMCB	11 056	9 483	4 052	12 868	16 286	35 271
Průměrný ČPK na jeden srovnávaný podnik	18 579	22 061	20 266	32 866	26 000	28 071

Zdroj: Rozvaha společnosti z let 2007-2012, vlastní výpočty

6.3 Poměrové ukazatele

6.3.1 Ukazatele likvidity

a) Běžná likvidita

Za optimální hodnotu běžné likvidity se ve většině zdrojů uvádí hodnota přesahující 1,5, tzn., že v případě potřeby po přeměně oběžných aktiv na hotovost by společnost byla schopna uhradit všechny své krátkodobé závazky a část aktiv by ještě zbyla. Bohužel, jak lze vyčíst z tabulky 11, sledovaná společnost této hranice dosáhla pouze v roce 2012, a to zejména zásluhou vysoké hotovosti uložené na bankovních účtech (zhruba 44 mil. Kč) a zároveň díky jedné z nejnižších hodnot krátkodobých závazků. Hodnota běžné likvidity mezi lety 2007 a 2011 kolísala kolem nízkých hodnot 1,1-1,3.

Běžná likvidita srovnávaného souboru 5 dopravních podniků dosahuje lepších hodnot než sledovaná společnost. V letech 2008, 2010 a 2012 překračuje požadovanou hranici 1,5 a ve zbylých letech k ní nemá daleko. Pouze v roce 2009 dosahuje hodnoty pouze 1,3, a to z důvodu, že má výrazně vyšší krátkodobé závazky než v ostatních letech. Celkově je však, co se týče běžné likvidity, v lepší situaci než českobudějovický dopravní podnik.

Tabulka 11: Běžná likvidita

Rok	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Oběžná aktiva (v tis. Kč)	48 316	46 593	44 357	56 484	97 762	73 716
Krátkodobé závazky (v tis. Kč)	37 260	37 110	40 305	43 616	81 476	38 445
Běžná likvidita- DPMCB	1,30	1,26	1,10	1,30	1,20	1,92
Běžná likvidita- soubor podniků	1,43	1,51	1,30	1,82	1,46	1,60

Zdroj: Rozvahy z let 2007-2012, vlastní výpočty

b) Pohotová likvidita

Pro pohotovou likviditu jsou optimální hodnoty přesahující 1. Sledovaná společnost tuto hranici opět překročila pouze v roce 2012. Hodnoty jsou významně nižší než běžná likvidita, jak lze vidět v grafu 5, zásoby totiž v průměru za všechna sledovaná období tvoří více než čtvrtinu celkových oběžných aktiv.

Stejně jako běžná likvidita, i pohotová likvidita mezi lety 2007 a 2009 klesá průměrně o jednu desetinu bodu ročně. V roce 2010 se zvýšila o 0,21 bodu zejména díky nárůstu oběžných aktiv, když v tomto roce podnik generoval vysokou daňovou pohledávku za státem ve výši 23 mil. Kč. V roce 2011 můžeme v tabulce 12 vidět vysokou hodnotu jak oběžných aktiv očištěných o zásoby, tak krátkodobých závazků. Podnik čerpal krátkodobý bankovní úvěr, který byl připsán na bankovní účet podniku, což zvýšilo oběžná aktiva. Tato operace posunula hodnotu pohotovosti na téměř uspokojivých 0,99 bodů. V roce 2012 podnik převedl část svých krátkodobých úvěrů na dlouhodobé a tím se dostal na hodnotu 1,52.

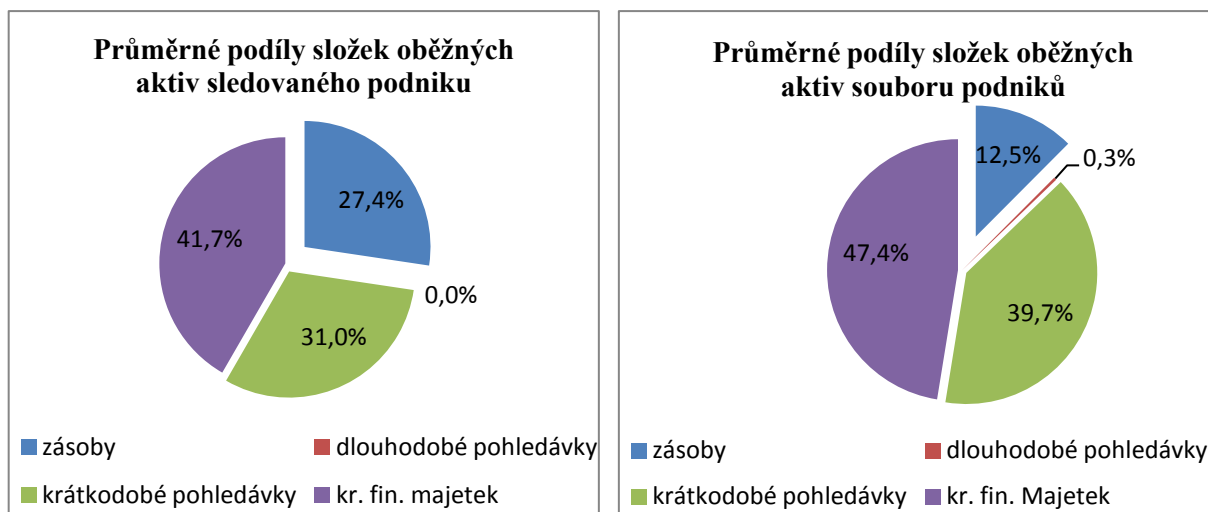
Hodnoty pohotovosti likvidity souboru dopravních podniků opět dosahují lepších hodnot než sledovaný podnik. Ve všech letech se pohybují nad uspokojivou hranicí 1. Graf 6 naznačuje, že zásoby v souboru dopravních podniků nejsou tolik významné v oběžných aktivech jako u sledovaného podniku, tvoří průměrně pouze 12,5 % oběžných aktiv.

Tabulka 12: Pohotová likvidita

Rok	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Oběžná aktiva – zásoby (v tis. Kč)	32 524	29 424	26 953	38 229	81 002	58 617
Krátkodobé závazky (v tis. Kč)	37 260	37 110	40 305	43 616	81 476	38 445
Pohotová likvidita- DPMCB	0,87	0,79	0,67	0,88	0,99	1,52
Pohotová likvidita- soubor podniků	1,25	1,31	1,17	1,58	1,28	1,39

Zdroj: Rozvahy z let 2007-2012, vlastní výpočty

Grafy 5 a 6: Průměrný podíl jednotlivých složek oběžných aktiv za roky 2007-2012

Zdroj: Rozvahy z let 2007-2012, vlastní výpočty

c) Okamžitá likvidita

Jediný ukazatel likvidity, ve kterém Dopravní podnik města České Budějovice, a. s. ve většině sledovaných let překračuje únosný limit, je okamžitá likvidita. Její minimální hodnota by se měla pohybovat nad 0,2. Jediným rokem, kdy nepřekročila tuto hranici, je rok 2010. Tehdy její krátkodobý finanční majetek (tedy peníze v hotovosti a na bankovních účtech) činil pouhé 4 miliony Kč.

V tabulce 13 si lze všimnout, že nejvyšší okamžitá likvidita byla dosažena v roce 2012, a to 1,17. Důvodem takto vysoké hodnoty je oproti rokům 2007-2010 vysoká hodnota krátkodobého finančního majetku a substituce krátkodobých závazků za dlouhodobé, která je zmiňovaná již u ukazatele čistého pracovního kapitálu.

Stejně jako u předchozích ukazatelů likvidity i v případě okamžité likvidity byl soubor dopravních podniků až do roku 2011 v lepší situaci, co se týče solventnosti. Jeho hodnoty kolísají okolo průměru 0,74

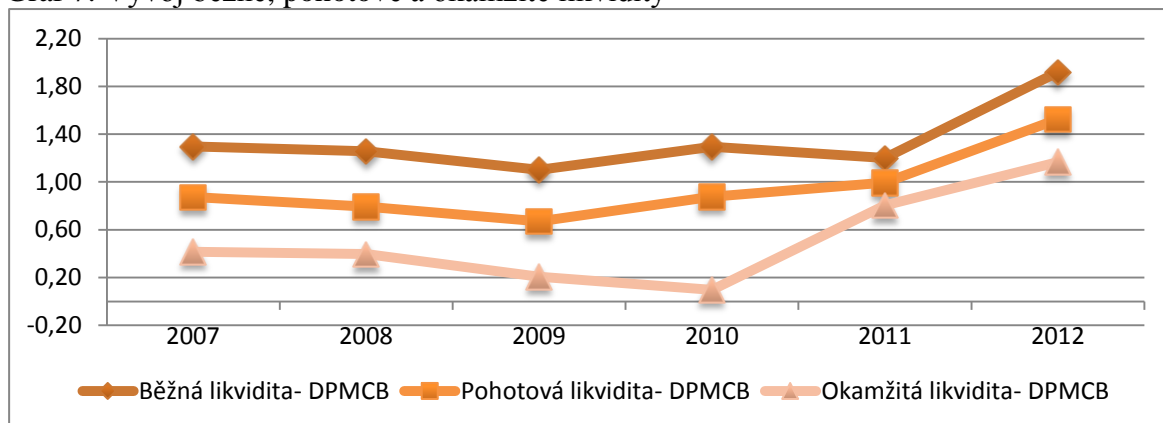
Tabulka 13: Okamžitá likvidita

Rok	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Krátkodobý fin. majetek (v tis. Kč)	15 470	14 675	8 318	4 248	65 476	44 817
Krátkodobé závazky (v tis. Kč)	37 260	37 110	40 305	43 616	81 476	38 445
Okamžitá likvidita- DPMCB	0,42	0,40	0,21	0,10	0,80	1,17
Okamžitá likvidita- soubor podniků	0,74	0,82	0,59	0,96	0,45	0,87

Zdroj: Rozvahy z let 2007-2012, vlastní výpočty

Z grafu 7 je patrné, že od roku 2007 do roku 2009 (v případě okamžité likvidity až do roku 2010) všechny druhy likvidity nepatrně klesaly. Nejrapidnější nárůst zaznamenala okamžitá likvidita, která mezi lety 2010 a 2012 vzrostla z téměř nulové hodnoty až na vysokých 1,17. V posledních letech mají všechny druhy likvidity rostoucí tendenci a v roce 2012 už dosahovaly dobrých a uspokojivých hodnot.

Graf 7: Vývoj běžné, pohotové a okamžité likvidity

Zdroj: Rozvahy z let 2007-2012, vlastní výpočty

6.3.2 Ukazatele rentability

a) Rentabilita celkového kapitálu (ROA)

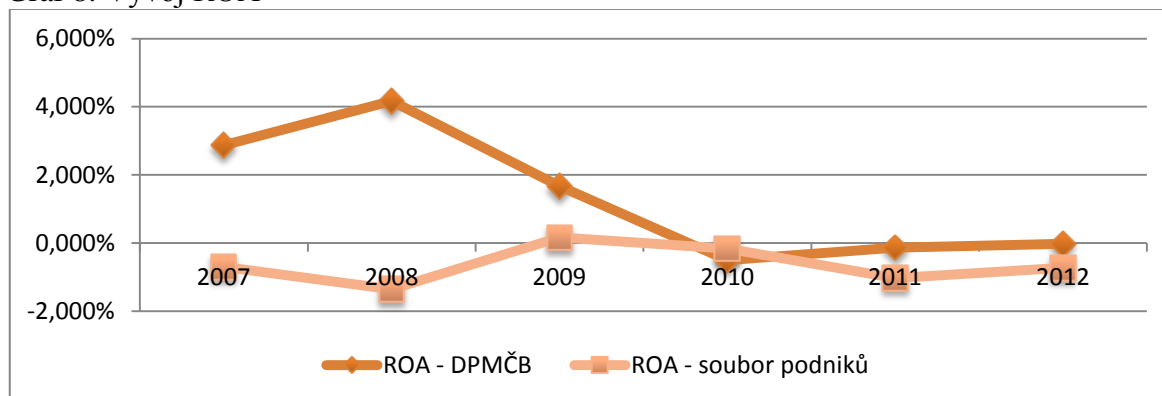
Z tabulky 14 a grafu 8 lze vyčíst, že sledovaná společnost vykazovala v letech 2007-2009 kladnou hodnotu rentability celkového kapitálu. Nejvyšší byla v roce 2008, kdy dosáhla 4,16 %, zejména z důvodu vysokého provozního zisku. Tato hodnota znamená, že na 100 Kč aktiv připadá 4,16 Kč zisku. Od roku 2010 společnost vykazuje ztráty a rentabilita celkového kapitálu se tak pohybuje těsně pod 0% hranicí. Nejnižší hodnoty podnik dosáhl v roce 2010, kdy podnik generoval nejvyšší ztrátu za celé sledované období, a to více než 4 mil. Kč. Po celé sledované období však vykazuje lepší dílčí výsledky než soubor ostatních dopravních podniků, který se kromě roku 2009 nedostal na kladné hodnoty. Rentabilita celkového kapitálu je mírně vyšší než rentabilita vlastního kapitálu, což dokazuje, že společnost vcelku efektivně využívá cizí zdroje.

Tabulka 14: ROA

Rok	2007	2008	2009	2010	2011	2012
EBIT (v tis. Kč)	23 866	35 798	14 173	-4 077	-1 147	-180
Celková aktiva (v tis. Kč)	830 877	859 648	850 462	824 386	871 885	864 844
ROA - DPMČB	2,872%	4,164%	1,667%	-0,495%	-0,132%	-0,021%
ROA - soubor podniků	-0,697%	-1,358%	0,163%	-0,164%	-1,023%	-0,726%

Zdroj: Rozvahy a výkazy zisků a ztrát z let 2007-2012, vlastní výpočty

Graf 8: Vývoj ROA

Zdroj: Rozvahy a výkazy zisků a ztrát z let 2007-2012, vlastní výpočty

b) Rentabilita vlastního kapitálu (ROE)

Tabulka 15 a graf 9 ukazuje, že rentabilita vlastního kapitálu má do roku 2009 téměř shodný vývoj jako rentabilita celkového kapitálu (každý rok je nižší o několik desetín procenta). Nejvyšší hodnota byla dosažena v roce 2008, a to 3,98 %. Tato hodnota v praxi znamená, že jediný akcionář společnosti, Statutární město České Budějovice, mělo z investovaných 100 Kč čistý zisk téměř 4 Kč.

V roce 2010 se rentabilita vlastního kapitálu opět dostává do záporných hodnot, v roce 2012 až na téměř -2 %, kdy společnost zaznamenala vysokou ztrátu a kdy měla zároveň nejvyšší hodnotu vlastního kapitálu ze všech sledovaných let. Když porovnáme hodnoty EBIT a EAT roku 2012 z tabulek 14 a 15, můžeme si všimnout velkého rozdílu mezi těmito ukazateli (téměř 13 mil. Kč). Podnik v tomto roce měl rekordně velkou odloženou daň více než 10,5 mil. Kč a proto dosáhl této rekordně vysoké ztráty po zdanění.

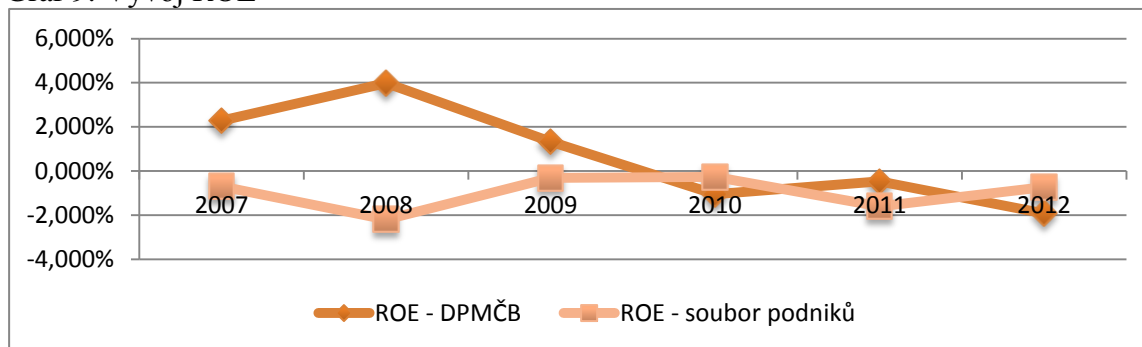
Od roku 2010 si tedy Statutární město prakticky nepřipsalo žádný čistý zisk z investovaného kapitálu. Přesto byl však českobudějovický dopravní podnik opět v lepší situaci než soubor dopravních podniků, který se po celé sledované období pohyboval pouze v záporných hodnotách.

Tabulka 15: ROE

Rok	2007	2008	2009	2010	2011	2012
EAT (v tis. Kč)	14 231	26 801	9 110	-7 113	-3 170	-13 145
Vlastní kapitál (v tis. Kč)	623 452	673 269	682 379	675 267	672 097	684 909
ROE - DPMČB	2,283%	3,981%	1,335%	-1,053%	-0,472%	-1,919%
ROE - soubor podniků	-0,702%	-2,196%	-0,317%	-0,268%	-1,595%	-0,733%

Zdroj: Rozvahy a výkazy zisků a ztrát z let 2007-2012, vlastní výpočty

Graf 9: Vývoj ROE

Zdroj: Rozvahy a výkazy zisků a ztrát z let 2007-2012, vlastní výpočty

c) Rentabilita tržeb a nákladovost

Z tabulky 16 a grafu 10 je vidět, že rentabilita tržeb neboli zisková marže má podobný vývoj jako rentabilita celkového i vlastního kapitálu. Nejvyšší rentability tržeb bylo dosaženo opět v úspěšném roce 2008, kdy zisk po zdanění představoval 5,6 % celkových tržeb (ze 100 Kč tržeb bylo dosaženo 5,60 Kč čistého zisku). Mezi lety 2010 a 2012 se společnost bohužel potýká se zápornými výsledky hospodaření, tudíž z tržeb není generován žádný zisk.

Nákladovost měří vztah nákladů podniku k dosaženým tržbám. Obecně je snahou udržovat tento ukazatel co nejmenší, avšak v případě naší společnosti je z důvodu minimálních zisků naopak velmi vysoký. Nejvyšší byl v roce 2012, kdy dosáhl hodnoty 103,23 %, což znamená, že na 100 Kč tržeb podnik musel vynaložit 103,23 Kč nákladů.

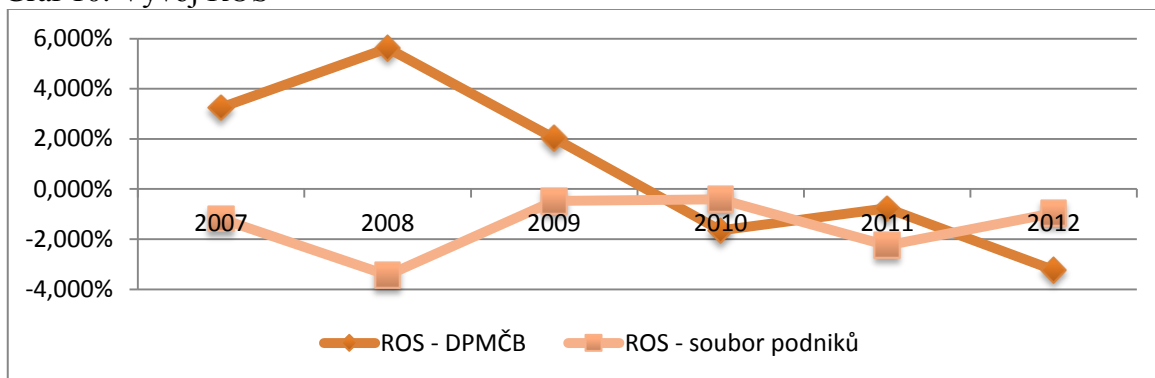
Rentabilita tržeb souboru podniků se pohybuje po celé sledované období v záporných hodnotách, ačkoli v roce 2010 a 2012 byl soubor dopravních podniků, co se týče rentability tržeb i vlastního kapitálu i celkového kapitálu, v lepší situaci než sledovaná společnost.

Tabulka 16: ROS a nákladovost

Rok	2007	2008	2009	2010	2011	2012
EAT (v tis. Kč)	14 231	26 801	9 110	-7 113	-3 170	-13 145
Celkové tržby (v tis. Kč)	437 448	476 943	449 142	430 211	411 279	406 727
ROS - DPMČB	3,253%	5,619%	2,028%	-1,653%	-0,771%	-3,232%
Nákladovost - DPMČB	96,747%	94,381%	97,972%	101,653%	100,771%	103,232%
ROS - soubor podniků	-1,185%	-3,440%	-0,479%	-0,406%	-2,246%	-0,957%
Nákladovost - soubor podniků	101,185%	103,440%	100,479%	100,406%	102,246%	100,957%

Zdroj: Rozvahy a výkazy zisků a ztrát z let 2007-2012, vlastní výpočty

Graf 10: Vývoj ROS

Zdroj: Rozvahy a výkazy zisků a ztrát z let 2007-2012, vlastní výpočty

6.3.3 Ukazatele zadluženosti

a) Věřitelské riziko a míra samofinancování

Z tabulky 17 a grafu 11 je patrné, že sledovaná společnost je financována zejména z vlastních zdrojů. Hodnota věřitelského rizika klesá od roku 2007 průměrně o 1,7 procentního bodu ročně a v roce 2010 dosahuje nejnižší hodnoty 17,39 %. Tato hodnota vyjadřuje, že 100 Kč celkových aktiv je financováno pouze 17 Kč z cizích zdrojů, resp. věřiteli a 83 Kč z vlastních zdrojů. V následujícím roce hodnota opět roste o 4,7 procentních bodů zejména díky zvýšení cizích zdrojů, a to krátkodobých bankovních úvěrů. Soubor dopravních podniků je financován z vlastních zdrojů ještě větší měrou než sledovaný podnik, viz graf 12. Míra samofinancování se tam pohybuje těsně pod 90 %.

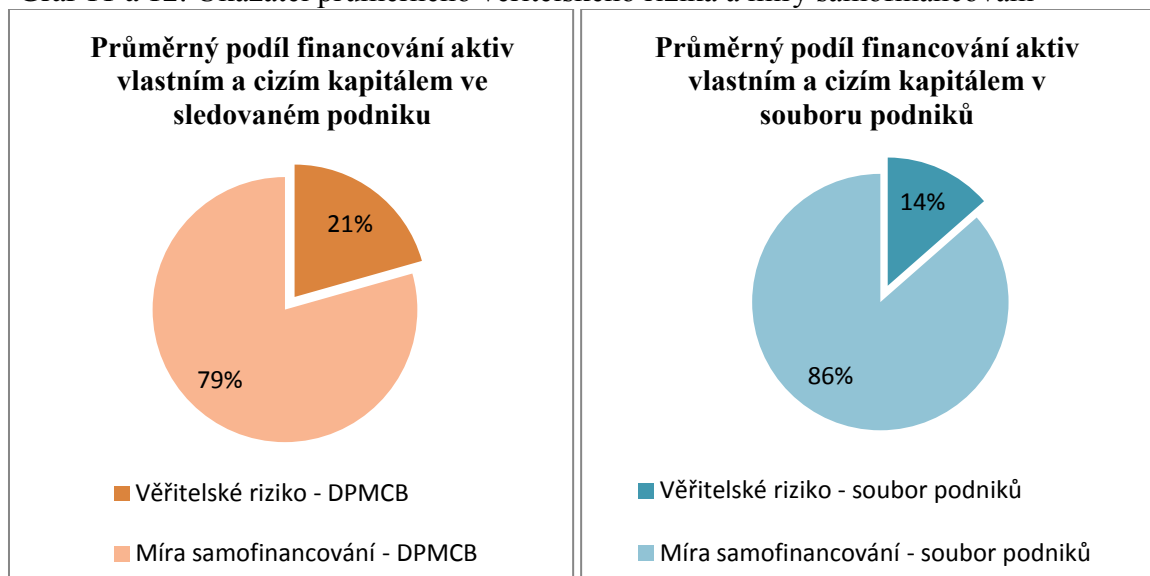
Takto nízká hodnota je pozitivní z pohledu věřitelů, kterým mj. zaručuje v případě likvidace podniku jistotu uspokojení jejich pohledávek. U společností z jiného odvětví by z pohledu vlastníků společnosti tato hodnota tak pozitivní nebyla, jelikož vyšší míra financování věřiteli by jim mohla přinést vyšší výnosnost kapitálu. Je třeba však brát v úvahu, že se jedná o dopravní podniky, jejichž aktiva jsou tvořena z více než 90 % dlouhodobým majetkem, a takto vysoká míra samofinancování je zde více než žádaná.

Tabulka 17: Ukazatele věřitelského rizika a míry samofinancování

Rok	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Cizí zdroje (v tis. Kč)	199 850	180 053	162 050	143 334	192 648	174 017
Aktiva celkem (v tis. Kč)	830 877	859 648	850 462	824 386	871 885	864 844
Věřitelské riziko - DPMČB	24,05%	20,94%	19,05%	17,39%	22,10%	20,12%
Míra samofinancování - DPMČB	75,95%	79,06%	80,95%	82,61%	77,90%	79,88%
Věřitelské riziko - soubor podniků	12,11%	13,32%	16,35%	11,70%	14,81%	12,89%
Míra samofinancování - soubor podniků	87,89%	86,68%	83,65%	88,30%	85,19%	87,11%

Zdroj: Rozvahy z let 2007-2012, vlastní výpočty

Graf 11 a 12: Ukazatel průměrného věřitelského rizika a míry samofinancování

Zdroj: Rozvahy z let 2007-2012, vlastní výpočty

b) Úrokové krytí

Hodnota úrokového krytí vyjadřuje, kolikrát zisk před zdaněním a úroky převyšuje nákladové úroky. Hodnota by v každém případě měla dosahovat kladných hodnot minimálně okolo 3, v ideálních případech vyšších než 6.

V nejlepší situaci byla sledovaná společnost v roce 2007, kdy zisk převýšil úroky desetkrát. Jak můžeme vidět v tabulce 18 a grafu 13, v pozitivních hodnotách se společnost pohybovala do roku 2009. Nákladové úroky se ve sledovaném období pohybují v průměru okolo 2 milionů Kč, proto by k jejich optimálnímu krytí stačil zisk před zdaněním a úroky alespoň 6 mil. Kč. Od roku 2010 však podnik vykazuje ztrátu, tudíž není schopen ze zisku hradit žádné úroky.

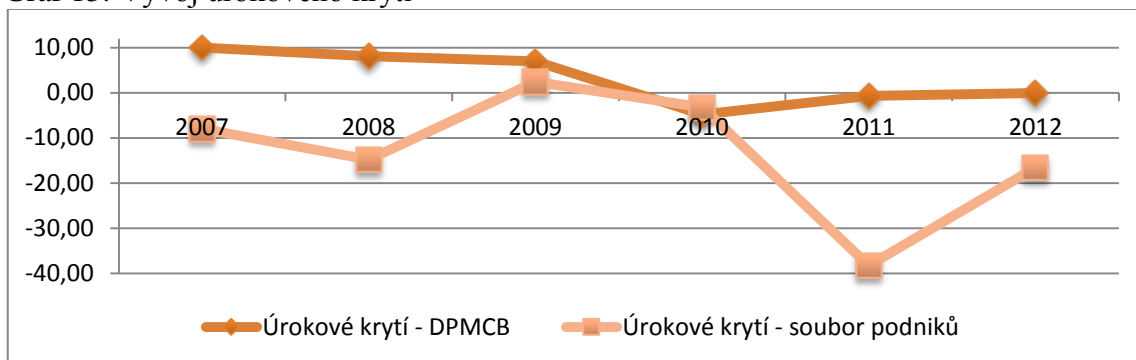
Soubor podniků byl ve všech sledovaných letech (kromě roku 2009) ztrátový, a proto musel hradit úroky zejména dalšími úvěry nebo vlastními zdroji. V roce 2009 u souboru podniků převýšil EBIT nákladové úroky 2,4 krát.

Tabulka 18: Úrokové krytí

Rok	2007	2008	2009	2010	2011	2012
EBIT	23 866	35 798	14 173	-4 077	-1 147	-180
Nákladové úroky	2 384	4 427	2 045	844	1 579	2 318
Úrokové krytí - DPMCB	10,01	8,09	6,93	-4,83	-0,73	-0,08
Úrokové krytí - soubor podniků	-8,00	-14,83	2,40	-3,26	-38,31	-16,57

Zdroj: Rozvahy a výkazy zisků a ztrát z let 2007-2012, vlastní výpočty

Graf 13: Vývoj úrokového krytí

Zdroj: Rozvahy a výkazy zisků a ztrát z let 2007-2012, vlastní výpočty

c) Podíl cizího kapitálu na vlastním kapitálu

Ukazatel podílu cizího kapitálu vyjadřuje, kolikrát cizí kapitál převyšuje vlastní kapitál. Hodnoty menší než 1 vyjadřují, že cizích zdrojů je méně než vlastních, a tak ukazují na nízkou zadluženost.

Hodnoty v tabulce 19 ukazují, že vlastní kapitál Dopravního podniku České Budějovice, a. s. převyšuje cizí kapitál až několikanásobně (3-4krát). Například v roce 2010 by k úhradě všech dluhů společnosti stačilo pouze 21 % vlastního kapitálu. Sledovaný ukazatel vykazuje klesající tendenci, a to jak z důvodu snižujícího se cizího kapitálu, tak zvyšujícího se vlastního kapitálu. Jediný nárůst byl zaznamenán v roce 2011, kdy si společnost vzala krátkodobý úvěr a tím cizí kapitál dosáhl téměř jedné třetiny hodnoty vlastního kapitálu.

Soubor podniků vykazuje ještě nižší hodnoty kolísající mezi 0,13-0,20, což znamená, že vlastní zdroje převyšují cizí zdroje dokonce až sedmkrát. Stejně jako u ukazatele zadluženosti je tato nízká hodnota pozitivní jak z hlediska věřitelů, tak z hlediska vlastníků.

Tabulka 19: Podíl cizího kapitálu na vlastním kapitálu

Rok	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Cizí kapitál (v tis. Kč)	199 850	180 053	162 050	143 334	192 648	174 017
Vlastní kapitál (v tis. Kč)	623 452	673 269	682 379	675 267	672 097	684 909
Podíl cizího kapitálu - DPMCB	0,32	0,27	0,24	0,21	0,29	0,25
Podíl cizího kapitálu - soubor podniků	0,14	0,16	0,20	0,13	0,18	0,15

Zdroj: Rozvahy z let 2007-2012, vlastní výpočty

d) Dlouhodobé krytí stálých aktiv

Hodnota tohoto ukazatele by se měla pohybovat okolo 100%. Neměla by být vyšší než 100 % kvůli známému pravidlu, že dlouhodobá aktiva mají být kryta dlouhodobým kapitálem a oběžná aktiva kapitálem krátkodobým.

Tabulka 20 ukazuje, že u sledovaného podniku se hodnota ukázkově pohybuje kolem hranice 100 %, tudíž podnik není ani podkapitalizován ani překapitalizován. Dlouhodobé zdroje i stálá aktiva během sledovaného období rostou, dlouhodobé zdroje však rostou rychleji (v průměru o 0,8 % ročně, zatímco stálá aktiva pouze o 0,2 % ročně), proto dochází i k růstu hodnoty dlouhodobého krytí stálých aktiv, a to průměrně 0,6 % ročně. Nejvyšší hodnota byla dosažena v roce 2012, a to téměř 104 %, malá zanedbatelná část dlouhodobých zdrojů tedy financovala i oběžná aktiva. Soubor dopravních podniků vykazuje ve sledovaném období každoročně o 3-5 procent lepších výsledků než sledovaná společnost, také je na tom však z hlediska tohoto ukazatele velice dobře.

e) Krytí stálých aktiv vlastním kapitálem

Hodnota tohoto ukazatele by se měla pohybovat mezi 75 a 100 %. Zde platí další pravidlo, podle kterého by měl být dlouhodobý majetek kryt vlastním kapitálem a oběžný majetek cizím kapitálem.

Z tabulky 20 je zřejmé, že krytí stálých aktiv vykazuje do roku 2010 rostoucí tendenci a poté mírně klesá, průměrné meziroční tempo růstu je 1,7 %. Nejnižší hodnota 79,8 % v roce 2007 se stále považuje za velmi pozitivní. Sledovaný podnik opět vykazuje nižší hodnoty ukazatele než soubor dopravních podniků, který v letech 2010 a 2012 překročil hranici 101 %.

Tabulka 20: Dlouhodobé krytí stálých aktiv a krytí stálých aktiv vlastním kapitálem

Rok	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Dlouhodobé zdroje (v tis. Kč)	786 042	816 212	804 124	774 985	783 269	820 481
Vlastní kapitál (v tis. Kč)	623 452	673 269	682 379	675 267	672 097	684 909
Stálá aktiva (v tis. Kč)	780 597	811 161	804 288	766 008	772 212	789 093
Dl. krytí stálých aktiv - DPMCB	100,70%	100,62%	99,98%	101,17%	101,43%	103,98%
Krytí stálých aktiv VK - DPMCB	79,87%	83,00%	84,84%	88,15%	87,04%	86,80%
Dl. krytí stálých aktiv - soubor podniků	102,87%	103,65%	103,37%	106,42%	104,54%	105,40%
Krytí stálých aktiv VK - soubor podniků	98,41%	97,83%	98,81%	101,87%	99,87%	101,15%

Zdroj: Rozvahy z let 2007-2012, vlastní výpočty

6.3.4 Ukazatele aktivity

a) Obrat celkových aktiv

Hodnota obratu celkových aktiv by se v ideálním případě měla pohybovat okolo jedné. V případě sledované společnosti i souboru dopravních podniků je však tato hodnota značně menší. Hodnoty okolo 0,5 vyjadřují, že celková aktiva se v podniku obrátí v tržby zhruba jednou za dva roky. Takto nízká hodnota je však zapříčiněna faktem, že přes 90 % celkových aktiv tvoří stála aktiva, která mají logicky obratovost nízkou. Díky takto velkému podílu lze v tabulce 21 také vidět, že hodnoty obratu celkových aktiv a obratu stálých aktiv jsou velmi podobné.

Zatímco obrat aktiv u souboru podniků roste v průměru o 0,03 obrátky ročně (0,5 %), obrat aktiv u sledovaného podniku klesá v průměru o 0,01 obrátky ročně (0,2 %). Důvodem je jak snižování tržeb v průměru o 1,4 %, tak zvyšování celkových aktiv v průměru o 0,8 %. V roce 2012 už je obrat aktiv u sledovaného podniku o 0,188 obrátky nižší než u souboru podniků.

b) Obrat stálých aktiv

Stejně jako u obratu celkových aktiv, můžeme v tabulce 21 vidět mírně klesající tendenci obratu stálých aktiv u sledované společnosti (v průměru o 0,009 obrátky ročně) a rostoucí tendenci u souboru dopravních podniků (v průměru o 0,039 obrátky ročně). Opět se stálá aktiva v podniku obrátí v tržby zhruba 2krát ročně. Poklesem hodnoty tohoto ukazatele, byť velmi mírným, se zvyšují fixní náklady podniku a tím se zvyšuje citlivost na případný pokles tržeb.

Tabulka 21: Obrat celkových aktiv a obrat stálých aktiv (v obrátkách)

Rok	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Tržby (v tis. Kč)	437 448	476 943	449 142	430 211	411 279	406 727
Celková aktiva (v tis. Kč)	830 877	859 648	850 462	824 386	871 885	864 844
DHM (v tis. Kč)	778 760	809 413	798 987	762 300	769 281	786 225
Obrat aktiv - DPMČB	0,526	0,555	0,528	0,522	0,472	0,470
Obrat st. aktiv - DPMČB	0,562	0,589	0,562	0,564	0,535	0,517
Obrat aktiv - soubor podniků	0,514	0,546	0,547	0,576	0,596	0,659
Obrat st. aktiv - soubor podniků	0,584	0,626	0,656	0,674	0,711	0,778

Zdroj: Rozvahy a výkazy zisků a ztrát z let 2007-2012, vlastní výpočty

c) Obrat a doba obratu zásob

Podle většiny zdrojů je optimální hodnota obrátek 30-70. Jak lze vidět v grafu 14, obratovost zásob sledovaného podniku i souboru srovnávaných podniků měla velmi podobný vývoj. Mezi lety 2007 a 2010 vykazovali oba klesající tendenci, a to průměrně o 1,4 a 1,1 obrátky ročně. V roce 2012 opět hodnoty vzrostly na velmi podobná čísla jako v prvním sledovaném roce 2007.

Nejvyšší hodnotu můžeme v tabulce 22 vidět v roce 2008, kdy sledovaný podnik během jednoho roku spotřeboval a opět doplnil své zásoby téměř 28krát (tzn., zásoby byly vázány v podniku průměrně 13 dní, než došlo k jejich spotřebě). Naopak nejnižšího tempa obratu dosáhl podnik v roce 2010, kdy podnik obrátil své zásoby zhruba 24krát (průměrně po 15 dnech).

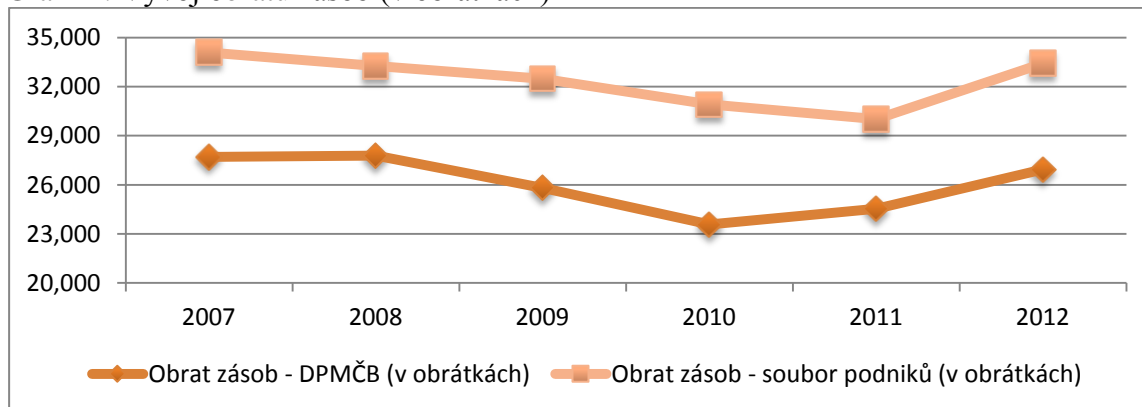
Hodnota obratu zásob u sledovaného podniku se opět pohybuje pod oborovým průměrem, kde se hodnoty pohybují mezi 30 obrátkami (12 dny) a 34 obrátkami (11 dny).

Tabulka 22: Obrat zásob a doba obratu zásob

Rok	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Tržby (v tis. Kč)	437 448	476 943	449 142	430 211	411 279	406 727
Zásoby (v tis. Kč)	15 792	17 169	17 404	18 255	16 760	15 099
Obrat zásob - DPMČB (v obrátkách)	27,701	27,779	25,807	23,567	24,539	26,937
Doba obratu zásob - DPMČB (ve dnech)	13,177	13,139	14,144	15,488	14,874	13,550
Obrat zásob - soubor podniků (v obrátkách)	34,083	33,255	32,483	30,902	30,007	33,420
Doba obratu zásob - soubor podniků (ve dnech)	10,709	10,976	11,237	11,811	12,164	10,922

Zdroj: Rozvahy a výkazy zisků a ztrát z let 2007-2012, vlastní výpočty

Graf 14: Vývoj obratu zásob (v obrátkách)

Zdroj: Rozvahy a výkazy zisků a ztrát z let 2007-2012, vlastní výpočty

d) Doba obratu pohledávek

Na rozdíl od předchozích ukazatelů aktivity je doba obratu pohledávek, kromě roku 2010, z hlediska sledovaného podniku velice pozitivní. Hodnoty mezi 11 a 15 dní vykázané v tabulce 23 jsou vzhledem k časté 14denní splatnosti faktur ukázkové, z čehož vyplývá zvýšení finanční jistoty ohledně návratnosti finančních prostředků. V roce 2010 činila průměrná doba obratu téměř 29 dní, a to zejména z důvodu vysoké hodnoty daňové pohledávky Dopravního podniku města České Budějovice, a. s. vůči státu ve výši 23 mil. Kč.

Doba obratu pohledávek u souboru dopravních podniků dosahuje proměnlivých, avšak relativně vysokých hodnot, v roce 2011 dokonce až 55 dní.

Tabulka 23: Doba obratu pohledávek (ve dnech)

Rok	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Tržby (v tis. Kč)	437 448	476 943	449 142	430 211	411 279	406 727
Pohledávky (v tis. Kč)	17 054	14 749	18 635	33 981	15 526	13 800
Doba obratu pohledávek- DPMČB	14,230	11,287	15,144	28,830	13,779	12,384
Doba obratu pohledávek - soubor podniků	29,415	27,402	48,427	30,488	55,168	26,767

Zdroj: Rozvahy a výkazy zisků a ztrát z let 2007-2012, vlastní výpočty

e) Doba obratu krátkodobých závazků

Jak lze vidět v tabulce 24, hodnoty doby obratu krátkodobých závazků jsou vyšší než doby obratu pohledávek, což splňuje podmínku pro zajištění bezproblémového krátkodobého financování. Doba obratu krátkodobých závazků se ve sledovaném období pohybuje mezi 28-34 dny, s výjimkou roku 2011, kdy hodnota dosáhla 72 dní. V tomto roce si společnost vzala krátkodobý bankovní úvěr ve výši 57 mil. Kč, což se negativně promítlo do průměrné doby splatnosti krátkodobých závazků.

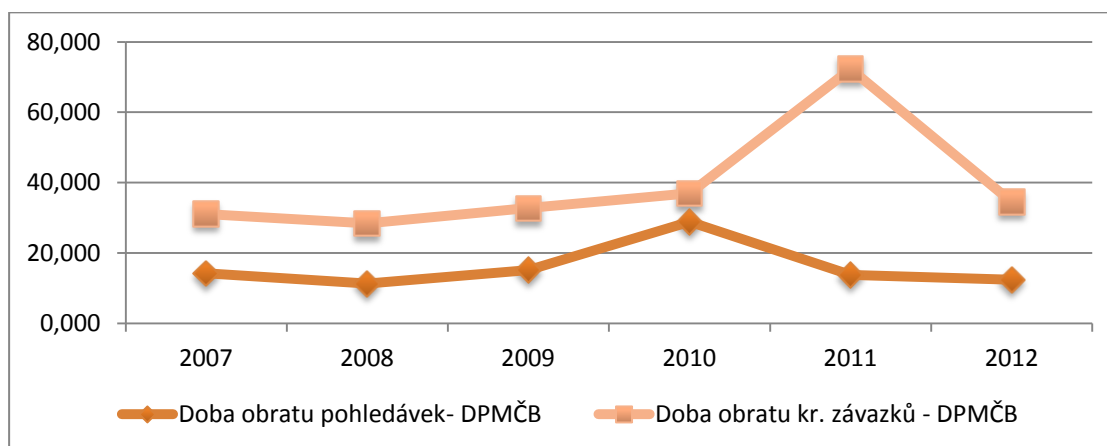
Stejně jako pohledávky jsou krátkodobé závazky spláceny dříve, než je tomu u závazků souboru dopravních podniků, kde se hodnota pohybuje od 49 do 83 dní.

Tabulka 24: Doba obratu krátkodobých závazků (ve dnech)

Rok	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Tržby (v tis. Kč)	437 448	476 943	449 142	430 211	411 279	406 727
Krátkodobé závazky (v tis. Kč)	37 260	37 110	40 305	43 616	81 476	38 445
Doba obratu kr. závazků - DPMČB	31,089	28,400	32,754	37,005	72,308	34,501
Doba obratu kr. závazků - soubor podniků	58,089	55,108	83,670	49,431	66,673	51,469

Zdroj: Rozvahy a výkazy zisků a ztrát z let 2007-2012, vlastní výpočty

Graf 15: Vývoj doby obratu pohledávek a krátkodobých závazků (ve dnech)

Zdroj: Rozvahy a výkazy zisků a ztrát z let 2007-2012, vlastní výpočty

6.4 Úhrada prokazatelné ztráty

Dopravní podnik města České Budějovice, a. s. generuje pravidelnou roční prokazatelnou ztrátu okolo 200 mil. Kč (nejnižší ztráta v roce 2008 byla 195 mil. Kč, nejvyšší v roce 2009 byla 214 mil. Kč). Na úhradě této ztráty se podílí největší částí jediný akcionář podniku Statutární město České Budějovice a dále pak obce a kraje. Ve všech sledovaných letech hradí Magistrát města České Budějovice necelých 90 % prokazatelné ztráty. O zbylou část se dělí Jihočeský kraj se zhruba 4,5 % a obce s 6 %. Například tedy v roce 2012 poskytlo společnosti na úhradu ztráty 202 mil. Kč město 180 mil. Kč, kraj 9,5 mil. Kč a obce 12,5 mil. Kč.

6.5 Závěrečné porovnání se souborem srovnávaných podniků

6.5.1 Porovnání výkazu zisků a ztrát

V této kapitole jsou porovnány náklady, výnosy a jednotlivé výsledky hospodaření z výkazu zisků a ztrát sledované společnosti a průměrné hodnoty souboru srovnávaných podniků.

- Dopravní podnik města České Budějovice, a. s. dosahoval po všechny sledované roky vyšších *výkonů* (tržby za vlastní výrobky a služby + aktivace) zhruba o 40 mil. Kč než průměr souboru srovnávaných podniků. Zároveň však i *výkonová spotřeba* byla v případě sledované společnosti průměrně o 40 mil. Kč vyšší a *přidaná hodnota* se tak pohybuje téměř na stejné úrovni.
- V oblasti nákladů podnik taktéž dosahuje vyšších hodnot. *Osobní náklady*, zahrnující z největší části mzdové náklady a náklady na sociální a zdravotní pojištění jsou ve sledovaném podniku průměrně o 30 mil. Kč vyšší než průměr souboru srovnávaných podniků. Rovněž *odpisy* generuje podnik o 30 mil. Kč vyšší. Další nákladovou položkou, kde je velmi zřejmý rozdíl, jsou *nákladové úroky*, za které sledovaná společnost platí v průměru okolo 2 mil. Kč ročně, kdežto průměrný srovnávaný podnik pouze okolo 300 tis. Kč.
- Z pohledu na položku *tržeb z prodeje dlouhodobého majetku a materiálu*, kde průměrný srovnávaný podnik má průměrně za rok 3 mil. Kč a sledovaná společnost pouze 1 mil. Kč, je vidět, že soubor srovnávaných podniků je zřejmě schopen lépe prodat své vyřazené dopravní prostředky.
- Co se týče výsledků hospodaření, dosahuje sledovaná společnost lepších hodnot. *Zatímco provozní výsledek hospodaření* je u sledované společnosti ve všech sledovaných letech (kromě roku 2010) tvořen provozním ziskem v rozmezí od 170 tis. Kč do 35 mil. Kč, průměrný sledovaný podnik (kromě roku 2010) vykazoval ve všech letech provozní ztrátu v rozmezí od 400 tis. Kč do 7,5 mil. Kč. *Celkový výsledek hospodaření po zdanění* není, a to zejména v posledních letech, příliš pozitivní pro žádný dopravní podnik. Dopravní podnik města České Budějovice sice dokázal v prvních třech sledovaných letech generovat zisk, od roku 2010 však vyazuje ztrátu, a to dokonce vyšší než průměrný srovnávaný podnik.

6.5.2 Porovnání rozvahy

Aktiva

Aktiva sledovaného podniku jsou tvořeny v průběhu sledovaného období průměrně z 92 % dlouhodobým majetkem a z 8 % oběžným majetkem, zatímco aktiva souboru srovnávaných podniků se v průměru skládají pouze z 85 % dlouhodobého majetku a z 15 % oběžného majetku. Dlouhodobý majetek je v obou případech tvořen z více než 99,5 % hmotnými složkami.

Podíly položek oběžných aktiv jsou v porovnání však značně rozdílnější. Sledovaná společnost v průměru za celé sledované období vlastní 30 % oběžných aktiv ve formě zásob, 34 % ve formě pohledávek a 36 % ve formě finančního majetku. V posledních dvou letech však rapidně zvýšila podíl finančního majetku na více než 60 % celkových aktiv. Soubor srovnávaných podniků udržuje relativně stálou výši oběžného majetku ve formě zásob pouze okolo 13 %, pohledávky kolem 39 % a krátkodobý finanční majetek tvoří v průměru za sledované období 48 % oběžných aktiv. Struktura oběžných aktiv souboru srovnávaných podniků je příznivější, než je tomu v případě sledované společnosti. V podnikové praxi je žádoucí udržovat co nejnižší (avšak dostatečně vysoký k zajištění plynulého chodu společnosti) stav zásob, které na sebe vážou podnikový kapitál a mají nejvyšší náklady na údržbu ze všech položek oběžných aktiv. Z finančního majetku navíc plynou určité výnosy jako například úroky.

Pasiva

Kapitál Dopravního podniku města České Budějovice, a. s. se skládá průměrně ze 79 % vlastních zdrojů a z 21 % cizích zdrojů. V případě souboru srovnávaných podniků je tento poměr 85 % vlastních a 15 % cizích zdrojů. Struktury vlastních zdrojů jsou při porovnání velmi rozdílné. Zatímco v českobudějovickém dopravním podniku tvoří základní kapitál průměrně 70 % vlastních zdrojů, v případě souboru srovnávaných podniků je to pouhých 53 %. Základní kapitál je zde doplněn je velkým podílem kapitálových fondů, tvořících více než 42 %. Cizí zdroje sledované společnosti jsou nejvíce vázány ve formě bankovních úvěrů a výpomocí (průměrně 50 %), zatímco v případě souboru srovnávaných podniků jsou největší položkou krátkodobé závazky (průměrně 62 %).

7 Závěr

Cílem této bakalářské práce bylo na základě finanční analýzy zhodnotit celkovou finanční situaci konkrétního podniku. K tomuto účelu byl vybrán Dopravní podnik města České Budějovice, a. s., který se zabývá převážně autobusovou a trolejbusovou městskou hromadnou dopravou. Data nezbytná pro provedení této finanční analýzy byla získána z výročních zpráv dopravního podniku z let 2007-2012.

V teoretické části bakalářské práce byl charakterizován předmět a účel finanční analýzy, stejně tak jako uživatelé, kterým slouží, a zdroje dat, z nichž finanční analýza vychází. Dále byly popsány jednotlivé absolutní, rozdílové a poměrové ukazatele. V praktické části byly tyto jednotlivé ukazatele aplikovány na konkrétní podnik a jejich pomocí byl charakterizován finanční stav podniku.

Na základě zkoumaných ukazatelů a údajů z nich vyplývajících lze obecně říci, že ekonomická a finanční situace Dopravního podniku města České Budějovice, a. s. není příliš uspokojivá. To však ještě neznamená, že by představovala vážné riziko ohrožující chod podniku s možným fatálním dopadem na celou jeho existenci.

Před celkovým zhodnocením zkoumaných ukazatelů je třeba říci, že pro sledovaný podnik a víceméně i pro celé odvětví městské hromadné dopravy jako veřejné služby není prioritou maximalizace zisku nebo maximalizace tržní hodnoty podniku, jako je tomu v jiných odvětvích. Podstatné je vyhovět potřebám obyvatel měst, přizpůsobit své služby neustálému zahušťování a rozšiřování městských aglomerací nebo dopravně obsloužit nově budované okrajové části měst. Zkrátka umožnit co nejširším skupinám obyvatel využívat služby městské hromadné dopravy. Současně je nezbytné zdůraznit, že sledovaný podnik je velmi závislý na dotacích od statutárního města, obecních úřadů, krajského úřadu a Evropské unie, bez kterých by nebyl schopen provozovat své služby nebo obnovovat vozový park. Každoročně mu jsou poskytovány dotace na úhradu provozní ztráty přes 200 milionů Kč a investiční dotace v závislosti na potřebách obnovy vozového parku. Jen v roce 2011 to bylo například až 45 milionů Kč.

Celková finanční situace českobudějovického dopravního podniku v letech 2007 a 2008 byla ještě relativně příznivá. V roce 2009 se však již začala projevovat ekonomická krize, a to zejména nižšími tržbami z MHD, došlo též k poklesu externích výkonů společnosti. Výpadek těchto výnosů se společností podařilo eliminovat zejména

úsporou nákladů na pohonné hmoty a energie. V roce 2010, jako v jediném ze sledovaných let, vykázal podnik provozní ztrátu. Jedním z důvodů tohoto nepříznivého stavu bylo zvýšení cen vstupů (energií a pohonných hmot), na které podnik již nedokázal nijak zareagovat. V letech 2011 a 2012 byl sice generován opět provozní zisk, avšak kvůli finanční ztrátě a odložené daňové povinnosti se podnik nevyhnul zápornému výsledku hospodaření. Zmiňovaný finanční výsledek hospodaření je totiž ve všech sledovaných letech záporný. Společnost dílčí část své činnosti financuje cizími zdroji, tedy musí hradit úroky a další poplatky, avšak neinvestuje do finančního majetku, ze kterého by mu plynuly finanční výnosy. Do budoucna bych podniku radila, aby zvážil možnost investic- například do zhodnotitelných cenných papírů.

Jednotlivé výsledky finanční analýzy:

- Z horizontální analýzy vyplývá, že celková aktiva, resp. pasiva rostla za sledované období průměrně o 0,8 % ročně. Zatímco vlastní kapitál rostl průměrně o 1,9 % ročně, cizí kapitál se ročně snižoval v průměru o 2,7 % ročně. Sledovaný podnik tedy i přes vysoký podíl vlastního kapitálu dále nahrazuje cizí zdroje vlastními. Větší část vlastních zdrojů zvyšuje finanční stabilitu podniku a vzhledem k tomu, že společnost svému jedinému akcionáři městu České Budějovice nevyplácí žádné dividendy, jde i o velmi levný zdroj financování.
- Co se týče *likvidity*, dosahovala společnost ve sledovaném období nízkých hodnot až pod doporučenými hranicemi, zatímco hodnoty likvidity souboru srovnávaných podniků byly výrazně příznivější. Avšak vzhledem k zaměření dopravního podniku obecně, kdy jsou pro jeho činnost nezbytná spíše stálá než oběžná aktiva (v českobudějovickém dopravním podniku tvoří stálá aktiva více než 90 % celkových aktiv), nemusí být tato situace nutně vnímána jako zcela nepříznivá. Podnik by však měl v zájmu finančního zdraví disponovat větším množstvím oběžných aktiv, například ve formě krátkodobého finančního majetku, což se v posledních dvou sledovaných letech již stalo realitou. Dopravnímu podniku lze též doporučit, aby udržoval nižší krátkodobé závazky, kterými by financoval pouze krátkodobá aktiva podniku.
- Dalším zkoumaným ukazatelem byla *rentabilita*. V letech 2007, 2008 a 2009 byl sledovaný podnik mírně rentabilní ve všech třech skupinách (ROA, ROE i ROS) na rozdíl od souboru srovnávaných podniků, které nebyly rentabilní prakticky

vůbec. V ekonomicky nejvydařenějším roce 2009 však činila nejvyšší hodnota v případě ROA pouhých 4,16 %, v případě ROE 3,98 % a v případě ROS 5,62 %. Od roku 2010 se společnost potýká se zápornými hodnotami ukazatelů rentability, což je důsledkem pravidelných záporných výsledku hospodaření. Měla by se proto snažit využívat všechny možnosti a cesty, které by mohly vést k tomu, aby opět začala dosahovat zisku. Zároveň by společnost měla zvážit, jakým způsobem lze dále snižovat své náklady, jak rozumně investovat, zvyšovat výnosy nebo jak dosáhnout vyšších dotací.

- Podniková aktiva jsou financována především vlastními zdroji, míra samofinancování se zde pohybuje v průměru okolo 80 %. K úhradě všech dluhů, například v roce 2012, by tedy Dopravnímu podniku města České Budějovice, a. s. teoreticky stačila pouhá čtvrtina jeho vlastních zdrojů. Věřitelské riziko je v tomto případě relativně nízké. Pro srovnání připomeňme, že zadluženost ostatních zmiňovaných dopravních podniků byla ještě nižší, a to okolo 14 %. Podniku lze doporučit, aby udržoval míru samofinancování dále na co nejvyšší míře, jelikož v jeho případě jsou vlastní zdroje levnější než cizí, viz zmínka u hodnocení horizontální analýzy.
- Celková aktiva se ve sledované společnosti i v souboru srovnávaných podniků obrátí zhruba jednou za dva roky. U subjektů v jiných odvětvích bývá tato hodnota velmi nízká a pravděpodobně by jim bylo doporučeno pokusit se v následujících letech zvýšit tržby nebo odprodat části aktiv. Avšak v dopravním podniku, který je z devadesáti procent tvořen nízko-obratovým dlouhodobým majetkem, je uvedená hodnota relativně uspokojivá. Doba obratu pohledávek (mezi 11 a 14 dny) a doba obratu krátkodobých závazků (mezi 28 a 37 dny) jsou jedny z mála ukazatelů, které jsou pro Dopravní podnik města České Budějovice, a. s. vcelku pozitivní a lepší, než je tomu v souboru srovnávaných podniků.

Výše uvedené výsledky finanční analýzy lze shrnout tak, že v dílčích oblastech dosahuje sledovaný podnik velmi dobrých výsledků, ale v dalších oblastech v řadě ukazatelů citelně „pokulhává“. Celkově se nachází ve srovnatelné, snad jen mírně příznivější finanční kondici, než srovnávaná skupina českých a moravských podniků z oboru veřejné hromadné dopravy.

8 Summary

This Bachelor thesis is based on an assessment of the financial situation of a specific company. The financial and economic situation is assessed using the indicators of the financial analysis during the period 2007 – 2012. The Bachelor thesis is divided into three parts – theoretical, methodical and practical.

The theoretical part of the thesis includes the definition of financial analysis and the explanation of what and whom it serves. It also contains the necessary sources of information, techniques and methods used in a financial analysis. The methodical part of the thesis explains the implementation of the financial analysis. The practical part includes the application of indicators to a specific company. First, the movement of funds is expressed by the vertical and horizontal analysis. Then the financial situation is analyzed by net working capital and indicators of liquidity, profitability, indebtedness and activity. These indicators are compared with a set of five comparable companies. According to the results of those common indicators and comparison with a set of companies I suggested a few improvements that could help the company.

Klíčová slova – Key words:

Finanční analýza – Financial analysis

Likvidita – Liquidity

Rentability – Profitability

Zadluženost – Indebtness

Aktivita – Activity

9 Přehled použité literatury

Blaha, Z. S., & Jindřichovská, I. (2006). *Jak posoudit finanční zdraví firmy* (3rd rev. ed.). Praha, Česká republika: Management Press

Grünwald, R., & Holečková, J. (2009). *Finanční analýza a plánování podniku*. Praha, Česká republika: Ekopress.

Holečková, J. (2008). *Finanční analýza firmy*. Praha, Česká republika: ASPI

Kislingerová, E. (2007). *Manažerské finance* (2nd rev. ed.). Praha, Česká republika: C. H. Beck

Marek, P. (2009). *Studijní průvodce financemi podniku* (2nd rev. ed.). Praha, Česká republika: Ekopress.

Mařík, M. (1997). *Finanční analýza a plánování v obchodních podnicích* (2nd ed.). Praha, Česká republika: Vysoká škola ekonomická v Praze

Mrkvička, J., & Kolář, P. (2006). *Finanční analýza* (2nd ed.). Praha, Česká republika: ASPI

Neumaierová, I., & Neumaier, I. (2002). *Výkonnost a tržní hodnota firmy*. Praha, Česká republika: Grada Publishing

Růčková, P. (2007). *Finanční analýza: metody, ukazatele, využití v praxi*. Praha, Česká republika: Grada Publishing

Sedláček, J. (2003). *Cash flow*. Brno, Česká republika: Computer Press.

Sedláček, J. (2011). *Finanční analýza podniku* (2nd ed.). Brno, Česká republika: Computer Press

Valach, J. (1999). *Finanční řízení podniku* (2nd rev. ed.). Praha, Česká republika: Ekopress

Vosoba, P. (1998). *Řízení firemních financí: aktivní využívání firemních zdrojů*. Praha, Česká republika: Ekopress.

Zákony

Česká republika. (1991). *Zákon č. 563/1991 Sb. o účetnictví*. Retrieved from <http://business.center.cz/business/pravo/zakony/ucto/>

Česká republika. (1998). *Vyhláška č. 50/1998 Sb. Ministerstva dopravy a spojů o prokazatelné ztrátě ve veřejné linkové osobní dopravě*. Retrieved from <http://www.sagit.cz/pages/sbirkatxt.asp?zdroj=sb98050&cd=76&typ=r>

Česká republika. (2002). *Vyhláška č.500/2002 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro účetní jednotky, které jsou podnikateli účtujícími v soustavě podvojného účetnictví*. Retrieved from <http://business.center.cz/business/pravo/zakony/ucto-v2002-500/>

10 Seznam tabulek, grafů a schémat

Tabulky:

Tabulka 1: Základní struktura rozvahy (bilance).....	10
Tabulka 2: Základní struktura víceúrovňového výkazu zisku a ztráty.....	11
Tabulka 3: Nepřímý způsob kvantifikace jednotlivých kategorií cash flow.....	13
Tabulka 4: Horizontální analýza aktiv – absolutní a relativní změny.....	41
Tabulka 5: Horizontální analýza pasiv – absolutní a relativní změny.....	43
Tabulka 6: Vertikální analýza aktiv.....	44
Tabulka 7: Vertikální analýza pasiv.....	45
Tabulka 8: Horizontální analýza výkazu zisků a ztrát – procentní vyjádření změn.....	46
Tabulka 9: Vertikální analýza výkazu zisků a ztrát.....	48
Tabulka 10: Čistý pracovní kapitál.....	49
Tabulka 11: Běžná likvidita.....	50
Tabulka 12: Pohotová likvidita.....	50
Tabulka 13: Okamžitá likvidita.....	51
Tabulka 14: ROA.....	52
Tabulka 15: ROE.....	53
Tabulka 16: ROS a nákladovost.....	54
Tabulka 17: Ukazatele věřitelského rizika a míry samofinancování.....	55
Tabulka 18: Úrokové krytí.....	56
Tabulka 19: Podíl cizího kapitálu na vlastním kapitálu.....	57
Tabulka 20: Dlouhodobé krytí stálých aktiv a krytí stálých aktiv vlastním kapitálem...	58
Tabulka 21: Obrat celkových aktiv a obrat stálých aktiv.....	59
Tabulka 22: Obrat zásob a doba obratu zásob.....	60
Tabulka 23: Doba obratu pohledávek.....	61
Tabulka 24: Doba obratu krátkodobých závazků.....	61

Grafy:

Graf 1: Vývoj aktiv v letech 2007 – 2012.....	40
Graf 2: Vývoj pasiv v letech 2007 – 2012.....	42
Graf 3: Podíly položek oběžných aktiv na celkových aktivech.....	45

Graf 4: Vývoj jednotlivých výsledků hospodaření.....	47
Grafy 5 a 6: Průměrný podíl jednotlivých složek oběžných aktiv.....	51
Graf 7: Vývoj běžné, pohotové a okamžité likvidity.....	52
Graf 8: Vývoj ROA.....	53
Graf 9: Vývoj ROE.....	54
Graf 10: Vývoj ROS.....	55
Grafy 11 a 12: Ukazatel průměrného věřitelského rizika a míry samofinancování.....	56
Graf 13: Vývoj úrokového krytí.....	57
Graf 14: Vývoj obratu zásob.....	60
Graf 15: Vývoj doby obratu pohledávek a krátkodobých závazků.....	62
 Schémata:	
Schéma 1: Du Pontův rozklad rentability vlastního kapitálu.....	30
Schéma 2: Organizační struktura Dopravního podniku města České Budějovice, a. s. v roce 2012.....	39

11 Seznam příloh

Příloha 1: Horizontální analýza výkazu zisků a ztrát – absolutní změny

Příloha 2: Rozvaha společnosti Dopravní podnik města České Budějovice, a. s. za roky 2007-2012

Příloha 3: Výkaz zisku a ztráty společnosti Dopravní podnik města České Budějovice, a. s. za roky 2007-2012

Příloha 1: Horizontální analýza výkazu zisků a ztrát – **absolutní změny**

Zkrácený výkaz zisků a ztrát b	Hodnota v tis. Kč				
	2008/2007	2009/2008	2010/2009	2011/2010	2012/2011
Tržby za prodej zboží	3 808	-971	6 429	-4 866	-2 969
Obchodní marže	588	-266	-408	778	-196
Výkony	13 839	-22 347	1 710	-9 696	-2 871
Tržby za prodej vlastních výrobků a služeb	13 830	-17 556	2 042	-1 788	-2 709
Výkonová spotřeba	6 954	-9 707	-4 771	-17 645	-1 437
Spotřeba materiálu a energie	9 276	-7 853	-5 985	-10 610	3 084
Přidaná hodnota	7 473	-12 906	6 073	8 727	-1 630
Osobní náklady	8 895	7 171	-3 973	-2 476	2 123
Mzdové náklady	5 255	6 802	-3 714	-2 687	2 247
Daně a poplatky	-94	-818	0	57	80
Odpisy dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku	2 612	1 193	1 965	1 548	-2 266
Tržby z prodeje dlouhodobého majetku a materiálu	1 825	-1 912	42	94	634
Provozní výsledek hospodaření	12 285	-21 648	-17 512	3 850	1 153
Finanční výsledek hospodaření	-2 398	2 407	463	-1 655	-925
Výsledek hospodaření za běžnou činnost	12 568	-17 689	-16 223	3 943	-9 975
Mimofádný výsledek hospodaření	2	-2	0	0	0
Výsledek hospodaření za účetní období (+/-)	12 570	-17 691	-16 223	3 943	-9 975

Zdroj: Výkaz zisků a ztrát společnosti z let 2007-2012, vlastní výpočty

Příloha 2: Rozvaha společnosti Dopravní podnik města České Budějovice, a. s. za roky 2007-2012

Ozna- čení a	AKTIVA b	Číslo řádku c	Hodnota netto v tis. Kč					
			2007	2008	2009	2010	2011	2012
	AKTIVA CELKEM (ř. 02 + 03 + 31 + 63)	001	830 877	859 648	850 462	824 386	871 885	864 844
A.	Pohledávky za upsaný základní kapitál	002	0	0	0	0	0	0
B.	Dlouhodobý majetek (ř. 04 + 13 + 23)	003	780 597	811 161	804 288	766 008	772 212	789 093
B. I.	Dlouhodobý nehmotný majetek (ř. 05 až 12)	004	1 837	1 748	5 301	3 708	2 931	2 868
B. I. 1.	Zřizovací výdaje	005	0	0	0	0	0	0
2.	Nehmotné výsledky výzkumu a vývoje	006	0	0	0	0	0	0
3.	Software	007	1 721	1 748	985	3 708	2 931	2 868
4.	Ocenitelná práva	008	0	0	0	0	0	0
5.	Goodwill	009	0	0	0	0	0	0
6.	Jiný dlouhodobý nehmotný majetek	010	0	0	0	0	0	0
7.	Nedokončený dlouhodobý nehmotný majetek	011	116	0	4 316	0	0	0
8.	Poskytnuté zálohy na dlouhodobý nehmotný majetek	012	0	0	0	0	0	0
B. II.	Dlouhodobý hmotný majetek (ř. 14 až 22)	013	778 760	809 413	798 987	762 300	769 281	786 225
B. II. 1.	Pozemky	014	45 138	45 747	45 747	45 747	45 747	45 747
2.	Stavby	015	316 731	326 474	320 518	311 011	300 971	301 307
3.	Samostatné movité věci a soubory movitých věcí	016	408 360	422 655	413 659	393 190	408 289	429 071
4.	Pěstitelské celky trvalých porostů	017	0	0	0	0	0	0
5.	Dospělá zvířata a jejich skupiny	018	0	0	0	0	0	0
6.	Jiný dlouhodobý hmotný majetek	019	0	0	0	0	0	0
7.	Nedokončený dlouhodobý hmotný majetek	020	8 531	14 188	18 678	12 316	14 238	10 064
8.	Poskytnuté zálohy na dlouhodobý hmotný majetek	021	0	349	385	36	36	36
9.	Oceňovací rozdíl k nabytému majetku	022	0	0	0	0	0	0
B. III.	Dlouhodobý finanční majetek (ř. 24 až 30)	023	0	0	0	0	0	0

B. III.1.	Podíly v ovládaných a řízených osobách	024	0	0	0	0	0	0
2.	Podíly v účetních jednotkách pod podstatným vlivem	025	0	0	0	0	0	0
3.	Ostatní dlouhodobé cenné papíry a podíly	026	0	0	0	0	0	0
4.	Půjčky a úvěry - ovládající a řídicí osoba, podstatný vliv	027	0	0	0	0	0	0
5.	Jiný dlouhodobý finanční majetek	028	0	0	0	0	0	0
6.	Požizovaný dlouhodobý finanční majetek	029	0	0	0	0	0	0
7.	Poskytnuté zálohy na dlouhodobý finanční majetek	030	0	0	0	0	0	0
C.	Oběžná aktiva (ř. 32 + 39 + 48 + 58)	031	48 316	46 593	44 357	56 484	97 762	73 716
C. I.	Zásoby (ř. 33 až 38)	032	15 792	17 169	17 404	18 255	16 760	15 099
C. I. 1.	Materiál	033	15 792	17 169	17 404	18 255	16 760	15 099
2.	Nedokončená výroba a polotovary	034	0	0	0	0	0	0
3.	Výrobky	035	0	0	0	0	0	0
4.	Mladá a ostatní zvířata a jejich skupiny	036	0	0	0	0	0	0
5.	Zboží	037	0	0	0	0	0	0
6.	Poskytnuté zálohy na zásoby	038	0	0	0	0	0	0
C. II.	Dlouhodobé pohledávky (ř. 40 až 47)	039	0	0	0	0	0	0
C. II. 1.	Pohledávky z obchodních vztahů	040	0	0	0	0	0	0
2.	Pohledávky - ovládající a řídicí osoba	041	0	0	0	0	0	0
3.	Pohledávky - podstatný vliv	042	0	0	0	0	0	0
4.	Pohledávky za společníky, členy družstva a za účastníky sdružení	043	0	0	0	0	0	0
5.	Dlouhodobé poskytnuté zálohy	044	0	0	0	0	0	0
6.	Dohadné účty aktivní	045	0	0	0	0	0	0
7.	Jiné pohledávky	046	0	0	0	0	0	0
8.	Odložená daňová pohledávka	047	0	0	0	0	0	0
C. III.	Krátkodobé pohledávky (ř. 49 až 57)	048	17 054	14 749	18 635	33 981	15 526	13 800
C. III.1.	Pohledávky z obchodních vztahů	049	6 829	5 023	7 415	8 042	9 735	4 353
2.	Pohledávky - ovládající a řídicí osoba	050	0	0	0	0	0	0
3.	Pohledávky - podstatný vliv	051	0	0	0	0	0	0

4.	Pohledávky za společníky, členy družstva a za účastníky sdružení	052	0	0	0	0	0	0
5.	Sociální zabezpečení a zdravotní pojištění	053	0	0	0	0	0	0
6.	Stát - daňové pohledávky	054	8 015	7 162	8 947	23 045	1 546	4 484
7.	Krátkodobé poskytnuté zálohy	055	1 240	530	961	991	898	929
8.	Dohadné účty aktivní	056	292	1 299	629	1 016	2 591	1 830
9.	Jiné pohledávky	057	678	735	683	887	756	2 204
C. IV.	Krátkodobý finanční majetek (ř. 59 až 62)	058	15 470	14 675	8 318	4 248	65 476	44 817
C. IV.1.	Peníze	059	1 568	1 900	1 209	918	1 222	1 096
2.	Účty v bankách	060	13 902	12 775	7 109	3 330	64 254	43 721
3.	Krátkodobé cenné papíry a podíly	061	0	0	0	0	0	0
4.	Požizovaný krátkodobý finanční majetek	062	0	0	0	0	0	0
D. I.	Časové rozlišení (ř. 64 až 66)	063	1 964	1 894	1 817	1 894	1 911	2 035
D. I. 1.	Náklady příštích období	064	1 228	1 268	1 171	1 080	1 127	1 361
2.	Komplexní náklady příštích období	065	0	0	0	0	0	0
3.	Příjmy příštích období	066	736	626	646	814	784	674

Označení a	PASIVA b	Číslo řádku c	Hodnota v tis. Kč					
			2007	2008	2009	2010	2011	2012
	PASIVA CELKEM (ř. 68 + 86 + 119)	067	830 877	859 648	850 462	824 386	871 885	864 844
A.	Vlastní kapitál (ř. 69 + 73 + 79 + 82 + 85)	068	623 452	673 269	682 379	675 267	672 097	684 909
A. I.	Základní kapitál (ř. 70 až 72)	069	444 184	467 200	467 200	467 200	467 200	485 536
A. I. 1.	Základní kapitál	070	444 184	444 184	467 200	467 200	467 200	485 536
2.	Vlastní akcie a vlastní obchodní podíly (-)	071	0	0	0	0	0	0
3.	Změny základního kapitálu	072	0	23 016	0	0	0	0
A. II.	Kapitálové fondy (ř. 74 až 78)	073	119 788	119 788	119 788	119 788	119 788	119 788
A. II. 1.	Emisní ážio	074	0	0	0	0	0	0

2.	Ostatní kapitálové fondy	075	119 788	119 788	119 788	119 788	119 788	119 788
3.	Oceňovací rozdíly z přecenění majetku a závazků	076	0	0	0	0	0	0
4.	Oceňovací rozdíly z přecenění při přeměnách společností	077	0	0	0	0	0	0
5.	Rozdíly z přeměn společností	078	0	0	0	0	0	0
A. III.	Rezervní fondy, nedělitelný fond a ostatní fondy ze zisku (ř. 80 + 81)	079	62 814	63 525	64 865	65 321	65 321	65 321
A. III.1.	Zákonný rezervní fond / Nedělitelný fond	080	51 721	52 432	53 772	54 228	54 228	54 228
2.	Statutární a ostatní fondy	081	11 093	11 093	11 093	11 093	11 093	11 093
A. IV.	Výsledek hospodaření minulých let (ř. 83 + 84)	082	-17 565	-4 045	21 416	30 071	22 958	27 409
A. IV.1.	Nerozdělený zisk minulých let	083	0	0	21 416	30 071	22 958	27 409
2.	Neuhrazená ztráta minulých let	084	-17 565	-4 045	0	0	0	0
A. V.	Výsledek hospodaření běžného účetního období (+/-)	085	14 231	26 801	9 110	-7 113	-3 170	-13 145
B.	Cizí zdroje (ř. 87 + 92 + 103 + 115)	086	199 850	180 053	162 050	143 334	192 648	174 017
B. I.	Rezervy (ř. 88 až 91)	087	0	0	0	0	0	742
B. I. 1.	Rezervy podle zvláštních právních předpisů	088	0	0	0	0	0	0
2.	Rezerva na důchody a podobné závazky	089	0	0	0	0	0	0
3.	Rezerva na daň z příjmů	090	0	0	0	0	0	0
4.	Ostatní rezervy	091	0	0	0	0	0	742
B. II.	Dlouhodobé závazky (ř. 93 až 102)	092	42 299	46 869	49 888	52 079	52 523	55 549
B. II. 1.	Závazky z obchodních vztahů	093	0	0	0	0	0	0
2.	Závazky - ovládající a řídicí osoba	094	0	0	0	0	0	0
3.	Závazky - podstatný vliv	095	0	0	0	0	0	0
4.	Závazky ke společníkům, členům družstva a k účastníkům sdružení	096	0	0	0	0	0	0
5.	Dlouhodobé přijaté zálohy	097	0	0	0	0	0	0
6.	Vydané dluhopisy	098	0	0	0	0	0	0
7.	Dlouhodobé směnky k úhradě	099	0	0	0	0	0	0
8.	Dohadné účty pasivní	100	0	0	0	0	0	0
9.	Jiné závazky	101	0	0	0	0	0	0
10.	Odložený daňový závazek	102	42 299	46 869	49 888	52 079	52 523	55 549

B. III.	Krátkodobé závazky (ř. 104 až 114)	103	37 260	37 110	40 305	43 616	24 233	23 989
B. III.1.	Závazky z obchodních vztahů	104	22 845	23 550	25 360	29 178	8 799	9 625
2.	Závazky - ovládající a řídicí osoba	105	0	0	0	0	0	0
3.	Závazky - podstatný vliv	106	0	0	0	0	0	0
4.	Závazky ke společníkům, členům družstva a k účastníkům sdružení	107	0	0	0	0	0	0
5.	Závazky k zaměstnancům	108	8 163	7 970	8 638	8 116	8 954	8 110
6.	Závazky ze sociálního zabezpečení a zdravotního pojištění	109	4 389	4 130	4 684	4 557	4 621	4 536
7.	Stát - daňové závazky a dotace	110	1 176	890	1 137	1 026	1 258	1 014
8.	Krátkodobé přijaté zálohy	111	85	70	15	302	20	35
9.	Vydané dluhopisy	112	0	0	0	0	0	0
10.	Dohadné účty pasivní	113	311	254	269	326	419	467
11.	Jiné závazky	114	291	246	202	111	162	202
B. IV.	Bankovní úvěry a výpomoci (ř. 116 až 118)	115	120 291	96 074	71 857	47 639	115 892	93 737
B. IV.1.	Bankovní úvěry dlouhodobé	116	120 291	96 074	71 857	47 639	58 649	79 281
2.	Krátkodobé bankovní úvěry	117	0	0	0	0	57 243	14 456
3.	Krátkodobé finanční výpomoci	118	0	0	0	0	0	0
C. I.	Časové rozlišení (ř. 120 + 121)	119	7 575	6 326	6 033	5 785	7 140	5 918
C. I. 1.	Výdaje příštích období	120	904	877	1 193	1 135	1 903	993
2.	Výnosy příštích období	121	6 671	5 449	4 840	4 650	5 237	4 925

Příloha 3: Výkaz zisku a ztráty společnosti Dopravního podniku města České Budějovice, a. s. za roky 2007-2012

Označení a	TEXT b	Číslo řádku c	Hodnota v tis. Kč					
			2007	2008	2009	2010	2011	2012
I.	Tržby za prodej zboží	01	22 189	25 997	25 026	31 455	26 589	23 620
A.	Náklady vynaložené na prodané zboží	02	21 475	24 695	23 990	30 827	25 183	22 410
+	Obchodní marže (ř. 01 - 02)	03	714	1 302	1 036	628	1 406	1 210
II.	Výkony (ř. 05 až 07)	04	184 976	198 815	176 468	178 178	168 482	165 611
II. 1.	Tržby za prodej vlastních výrobků a služeb	05	160 930	174 760	157 204	159 246	157 458	154 749
2.	Změna stavu zásob vlastní činnosti	06	0	0	0	0	0	0
3.	Aktivace	07	24 046	24 055	19 264	18 932	11 024	10 862
B.	Výkonová spotřeba (ř. 09 + 10)	08	153 199	160 153	150 446	145 675	128 030	126 593
B. 1.	Spotřeba materiálu a energie	09	116 715	125 991	118 138	112 153	101 543	104 627
B. 2.	Služby	10	36 484	34 162	32 308	33 522	26 487	21 966
+	Přidaná hodnota (ř. 03 + 04 - 08)	11	32 491	39 964	27 058	33 131	41 858	40 228
C.	Osobní náklady (ř. 13 až 16)	12	157 709	166 604	173 775	169 802	167 326	169 449
C. 1.	Mzdové náklady	13	111 630	116 885	123 687	119 973	117 286	119 533
C. 2.	Odměny členům orgánů společnosti a družstva	14	689	943	1 060	1 088	1 858	1 391
C. 3.	Náklady na sociální zabezpečení a zdravotní pojištění	15	39 269	41 249	41 117	40 769	40 101	40 758
C. 4.	Sociální náklady	16	6 121	7 527	7 911	7 972	8 081	7 767
D.	Daně a poplatky	17	1 156	1 062	244	244	301	381
E.	Odpisy dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku	18	73 326	75 938	77 131	79 096	80 644	78 378
III.	Tržby z prodeje dlouhodobého majetku a materiálu (ř. 20 + 21)	19	622	2 447	535	577	671	1 305
III. 1.	Tržby z prodeje dlouhodobého majetku	20	330	2 114	141		289	813
III. 2.	Tržby z prodeje materiálu	21	292	333	394	577	382	492
F.	Zůstatková cena prodaného dlouhodobého majetku a materiálu (ř. 23 + 24)	22	101	1 932	197	327	235	255
F. 1.	Zůstatková cena prodaného dlouhodobého majetku	23	3	1 703	0	0	0	5

F.	2.	Prodaný materiál	24	98	229	197	327	235	250
G.		Změna stavu rezerv a opravných položek v provozní oblasti a komplexních nákladů příštích období	25	3 232	-6 046	-4 779	731	-101	495
IV.		Ostatní provozní výnosy	26	228 714	249 062	246 517	219 950	215 449	215 789
H.		Ostatní provozní náklady	27	3 109	16 504	13 711	7 139	9 404	7 042
V.		Převod provozních výnosů	28	0	0	0	0	0	0
I.		Převod provozních nákladů	29	0	0	0	0	0	0
*		Provozní výsledek hospodaření [ř. 11 - 12 - 17 - 18 + 19 - 22 - 25 + 26 - 27 + (-28) - (-29)]	30	23 194	35 479	13 831	-3 681	169	1 322
VI.		Tržby z prodeje cenných papírů a podílů	31	0	0	0	0	0	0
J.		Prodané cenné papíry a podíly	32	0	0	0	0	0	0
VII.		Výnosy z dlouhodobého finančního majetku (ř. 34 až 36)	33	0	0	0	0	0	0
VII.	1.	Výnosy z podílů v ovládaných a řízených osobách a v účetních jednotkách pod podstatným vlivem	34	0	0	0	0	0	0
VII.	2.	Výnosy z ostatních dlouhodobých cenných papírů a podílů	35	0	0	0	0	0	0
VII.	3.	Výnosy z ostatního dlouhodobého finančního majetku	36	0	0	0	0	0	0
VIII.		Výnosy z krátkodobého finančního majetku	37	691	316	150	0	0	0
K.		Náklady z finančního majetku	38	0	0	0	0	0	0
IX.		Výnosy z přecenění cenných papírů a derivátů	39	0	0	0	0	0	0
L.		Náklady z přecenění cenných papírů a derivátů	40	0	0	0	0	0	0
M.		Změna stavu rezerv a opravných položek ve finanční oblasti (+/-)	41	0	0	0	0	0	0
X.		Výnosové úroky	42	251	284	431	48	84	395
N.		Nákladové úroky	43	2 384	4 427	2 045	844	1 579	2 318
XI.		Ostatní finanční výnosy	44	5	20	15	3	4	7
O.		Ostatní finanční náklady	45	275	303	254	447	1 404	1 904
XII.		Převod finančních výnosů	46	0	0	0	0	0	0
P.		Převod finančních nákladů	47	0	0	0	0	0	0
*		Finanční výsledek hospodaření [(ř. 31 - 32 + 33 + 37 - 38 + 39 - 40 - 41 + 42 - 43 + 44 - 45 + (-46) - (-47)]	48	-1 712	-4 110	-1 703	-1240	-2 895	-3 820

Q.	Daň z příjmů za běžnou činnost (ř. 50 + 51)	49	7 251	4 570	3 018	2 192	444	10 647
Q. 1.	- splatná	50	0	0	0	0	0	0
Q. 2.	- odložená	51	7 251	4 570	3 018	2 192	444	10 647
**	Výsledek hospodaření za běžnou činnost (ř. 30 + 48 - 49)	52	14 231	26 799	9 110	-7 113	-3 170	-13 145
XIII.	Mimořádné výnosy	53	0	2	0	0	0	0
R.	Mimořádné náklady	54	0	0	0	0	0	0
S.	Daň z příjmů z mimořádné činnosti (ř. 56 + 57)	55	0	0	0	0	0	0
S. 1.	- splatná	56	0	0	0	0	0	0
S. 2.	- odložená	57	0	0	0	0	0	0
*	Mimořádný výsledek hospodaření (ř. 53 - 54 - 55)	58	0	2	0	0	0	0
T.	Převod podílu na výsledku hospodaření společníkům (+/-)	59	0	0	0	0	0	0
***	Výsledek hospodaření za účetní období (+/-) (ř. 52 + 58 - 59)	60	14 231	26 801	9 110	-7 113	-3 170	-13 145
****	Výsledek hospodaření před zdaněním (+/-) (ř. 30 + 48 + 53 - 54)	61	21 482	31 371	12 128	-4 921	-2 726	-2 498